

№ 290.

Kalendarzyk tygodniowy:

Czw. Oczek. N. M. P.
Piąt. św. Daryusza.
Sob. św. Teofila.
Niedz. św. Tomasza Ap.
Pon. św. Herona M.
Wt. św. Wiktoryj P.
Śr. Wigilia, św. Irminy.

Wschód słońca godz. 8 m. 08
Zachód słońca godz. 3 m. 45
Dług. dnia godz. 7 m. 37
Długość dnia godz. 9 m. 08

CENA PRENUMERATY:

W ŁÓDZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 5 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ „ 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40.
Półrocznie „ 5 „ 76
Zagranicą:
Miesięcznie rb. 1 kop. 10

Redakcja

w Łodzi

ul. Przejazd № 8
Telefonu № 595

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, społeczny i literacki, ilustrowany.

Czwartek, 18 dnia grudnia 1913 roku.

Rantory: własny w Warszawie, ul. Hoża № 32; w Pabianicach u p. Teodora Minke
w Zgierzu, w aptece p. Patka.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 1—2-iej po południu

CENY OGŁOSZEN:

Nadesłane przed tekstem 50 kop. za wiersz petitowy. Ogłoszenia w tekście 1 rub. za wiersz petitowy. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem: pierwszy raz 12 kop., następny 10 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wiersza (za każdą grubszą literę płaci się 2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy 25 kop. Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. Ogłoszenia, których terminy przypadają w dni świąteczne, drukujemy w przeddzień święta lub po święcie. Artykuły bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Sprzedaje się Apreturę i Farbiarnię towarów wełnianych i półwełnianych

Juljan Napieralski w Zgierzu

Placu 35,514 kwadr. łokci, budowie, maszyny w komplecie i należytym porządku. Posesya piękna i praktyczna, rzeka, dwa stawy, dom mieszkalny, ogród. Urządzenie elektryczne. Wiadomość na miejscu.

WYŁĄCZNA SPRZEDAŻ PARTYJNYCH SZTUK I RESZTEK z fabryki
Leonhardta hurtowo i detalicznie. Handlującym rabat. 5979
Edmund Wasilewski, Łódź, Kałna 36.

SPRZEDAŻ GWIAZDKOWA

z ustępstwem na wełnach i jedwabiach 10 proc. na bawełnach 5 proc.

w Sklepie Bławatnym
Towarzystwa Współdzielczego 4245 ul. Piotrkowska 100.

Teatr Polski Dziś „Siostra Helena”. Jutro „Krakowiacy i Górale”.
CEGIELNIANA 63.

Wyborowe masło do ciasta

na beczki od 35 kop. funt

POLECA

Warszawskie Ziemiańskie T-wo Mleczarskie
Spacerowa 17 4165 Spacerowa 17
Telefon 27-71.

Lekcyje Tańca!

Kursy: niższy (dla początkujących) 4518
średni (dla zaawansowanych)
wyższy: Mazur, Boston, Two-step, One-step.

„Tango” (wykłady specjalne).

Zapisy na grudzień, styczeń i luty przyjmuje

Witold Lipiński
Członek Francuskiej Akademii
Profesorów Tańca w Paryżu.

Widzewska 47.

Oszczędne święta.

Nadchodzące święta Bożego Narodzenia powinno cechować nie tylko hasło: „Swój do swoich” ale i „Pomagajmy sami sobie”. Nie możemy zaś lepiej zrealizować tego ostatniego hasła, niż dokładając wszelkich starań

Nigdy — zawsze.

Nie chciałbym umierać
W pięknej wiosny czas
Lub się w grób wybierać
W pośród lata kras,
Nie chciałbym ze święta
Zejsć w jesieni dzień,
Ni odejsć do kata
W pośród zimy tchnięć,
Nie chciałbym o świecie
Stracić życia moc,
Ni zakończyć życie
W głuchą ciemną noc.
W południe, wieczorem
Nie chcę przestać żyć,
Lecz w każdą tę porę,
Chcę Szustowa pić.

5875

by nic z tego, co posiadamy, nie marnować lekomyślnie.

Marnotrawstwem zaś jest wydawanie pieniędzy na rzeczy zbyteczne, bez których śmiało obejść się można, a tembardziej na rzeczy szkodliwe dla zdrowia. Do tych ostatnich należą bezspornie zbyt hucznie i hulaszczo obchodzone święta doroczne — a więc i święta Bożego Narodzenia.

Prastara i niezwykle piękna tradycja wiewczerza wigilijna, jednocząca serca i dionie wszystkich przy łamaniu się opłatkiem, powinna być z pokolenia w pokolenie gorliwie przekazywana. Istotna jednak jej treść nie polega na zbyt kownej zastawie stołów, częstokroć ponad możność, na spijaniu kosztownych trunków i wogóle na pijatyce.

Serdeczny nastrój uczuć rodzinnych i ogólnoludzkich, łamanie się opłatkiem, godłem darów Bożych, rzewne wspomnienie o tych drogich sercu, a oddalonych lub zmarłych, przy skromnym nawet posiłku — oto istota wieczerny wigilijnej. Jeżeli zaś dodamy do tego choćby najskromniejszą jarzącą choinkę, utrwalającą w sercach nie tylko dźiatwy drobnej, ale i dorastającej młodzieży cześć dla tego rodzinnego święta, wystarczy to całkowicie, by zadość stało się tradycji.

Spożycie zwłaszcza napojów wysokokowych powinno być ograniczone do minimum. Alkohol bowiem, jak dowiodły niejednokrotnie najpierwsze powagi lekarskie, jest dla zdrowia bardzo szkodliwy, a kosztuje drogo.

Nam zaś, gdzie tylko to możliwe, oszczędzać się trzeba, bo naród nasz jest ubogi, bardzo ubogi, o wiele uboższy od narodów sąsiednich. A przytem kapitały są nam niezbędne do skutecznego przeprowadzenia podjętej z taką żywiołową siłą walki ekonomicznej o wzmocnienie naszego stanu posiadania, o unarodowienie naszego handlu i przemysłu.

Rozumniej przeto i daleko patriotyczniej uczynimy, jeżeli uroczystości świąteczne obchodźić będziemy możliwie oszczędnie, a oszczędzony w ten sposób grosz, o ile zbędzie od zaspokojenia rzeczywistych potrzeb naszych osobistych i naszej rodziny, obrócimy na cele dobra ogólnego, na wzmocnienie funduszów naszych stowarzyszeń filantropijnych, oświatowych i t. p.

Im poważniej i umiarkowanej obchodźić będziemy nasze uroczystości tradycyjne, tem więcej nadamy im wartości i silniej podkreślimy ich znaczenie. Trzeźwość powszechna w takich dniach sprawia imponujące wrażenie, przekonywa bowiem, że naród dojrzał, czuje swoją godność, rozumie swoje zadania i nie lekkomyślnie ale z całą świadomością rzeczy pragnie wcielić w życie wszystkie swoje dążenia i śmiało z wiarą w zwycięstwo idzie drogą, po której go wiedzie dostojne hasło:

„Pomagajmy sami sobie!”

Stan. Eqp.

„Konflikt między Serbią i Austryją.”

Skutkiem podziału europejskich posiadłości Turcyi pomiędzy sprzymierzone państwa bałkańskie, wyłonil się cały szereg zagadnień między narodowych na tle przejęcia przez państwa sprzymierzone nie tylko praw, lecz także obowiązków Turcyi w stosunku do zabranych terytoriów. Do tych zagadnień należy także sprawa kolei orientalnych, która obecnie stała się aktualną i wywołała silną akcję polityczną.

Na podstawie postanowień traktatu berlińskiego, zawarły Ausro-Węgry, Serbia, Bułgaria

i Turcja w roku 1883 ugodę w czwórkę — „convention a quatre” — odnoszącą się do budowy kolei do Konstantynopola, tudzież zawierającą przepisy o wzajemnych przywilejach w ruchu osobowym i towarowym.

Wedle artykułu 9 wymienionej ugody zarówno podróżnym, jak towarom wymienionych państw, ma przysługiwać zupełne równouprawnienie tak co do opłat, jak co do czasu i sposobu przewożenia. To znaczy, że na serbskiem terytorium kolej orientalna ma przewozić zarówno osoby, jak towary z Austro-Węgier po tej samej cenie i pod takimi samymi warunkami ruchu, jak osoby i towary serbskie.

Zabrawszy część posiadłości tureckich z częściami kolei orientalnej, przyjęła tem samem Serbia co do kolei te same obowiązki, które ciążyły na Turcji, mocą wymienionej „convention a quatre”. Tymczasem rząd serbski utrzymuje, że ugodą z r. 1883 nie ma mocy prawnej dla terytorjów, które Serbia zabrała Turcji na podstawie traktatów, zawartych w Londynie, a następnie w Bukareszcie.

To zapatrywanie rządu serbskiego już urzeczywistnia się w praktyce. I tak zarząd serbskich kolei państwowych wydał rozporządzenie, że posyłki do Ueskub—Monastyr muszą być zaopatrywane w nowe listy frachtowe, czy to w Białogrodzie, czy w Piocie lub Kumendze.

Przeciwko temu zaprotestowały natychmiast zarządy kolei państwowych w Austrii i na Węgrzech, tudzież pruska dyrekcyja kolei we Wrocławiu.

Obecnie wyłoniła się z tego międzynarodowa akcja dyplomatyczna, którą podjęły wspólnie Austro-Węgry i Niemcy. Rząd austriacki zamierza energicznie upomnieć się o swoje prawa, a popiera go gabinet berliński.

Dzienniki wiedeńskie zajmują się bardzo obszernie nowym sporem między Austrią a Serbią, jaki wybuchł w sprawie konwencji kolejowej i kolei orientalnych. Orzeczenia rzeczoznawców, przez dzienniki wiedeńskie ogłaszane, przedstawiają postępowanie Serbii jako zupełnie bezprawne i bezpodstawne. Rząd serbski bowiem nie chce już dalej uznawać „convention a quatre”. Również bezprawne jest zatrzymanie przez rząd serbski linii kolei orientalnych, obsadzonych przez wojską serbskie w czasie wojny.

Czy sprawa ta doprowadzi do nowych komplikacji, trudno dzisiaj osądzić. Być może, że rząd serbski nie chce uznawać „convention a quatre” tylko w tym celu, aby wyrzucić w ten sposób presję na rząd austriacki w sprawie kolei orientalnych.

Jak jednak z kompetentnej strony zapewniamy, rząd austriacki nie zamierza w tej sprawie czynić jakichkolwiek ustępstw. Rząd austriacki

podejmuje w najbliższych dniach stanowcze kroki w Białogrodzie i domagać się będzie stanowczego uznania „convention a quatre”, oraz natychmiastowego zwrotu linii kolei orientalnych. Co się tyczy propozycji pośredniczącej, aby Towarzystwo kolei orientalnych zamienić w Towarzystwo międzynarodowe, w którymby kapitał austriacki, francuski i serbski reprezentowany był w trzech równych częściach, rząd austriacki stanowczo propozycję tę odrzuca.

Kapitał austriacki znajduje się dzisiaj w posiadaniu większości akcyjnej Towarzystwa kolei orientalnych. W razie przyjęcia wspomnianej propozycji, Austria byłaby stała majoryzowana przed dwie trzecie części kapitału francuskiego i serbskiego. Wskutek tego droga do Salonik, gwarantowana dzisiaj przez posiadanie większości akcji kolei orientalnej, byłaby zupełnie zawisła od Serbii i Francji.

Wobec tych zajęć pojawiła się znowu w sferach kompetentnych myśl wybudowania kolei, któraby do pewnego stopnia uniezależniła eksport austriacki do Salonik, bez pośrednictwa Serbii. Chodzi tu mianowicie o połączenie kolejowe Bośni z Mitrowicą, względnie ze Skoplje.

Jest to projekt t. z. kolei sandzackiej, którą swego czasu projektował hr. Aehrenthal.

Reformy w Rapperswylu.

W zamku rapperswylskim w chwili obecnej głośno ma monter w niebieskiej bluzie, u wszyscy urzędnicy, od dyrektora począwszy, a skończywszy na portyerze-legioniście, poddają się komendzie. Przepędzani z jednej sali do drugiej, czekają tylko wyswobodzenia z tej opresy. W zamku bowiem robią się porządki: zaprowadzają wodociągi i ogrzewanie centralne.

Już miesiąc blisko, jak cały sztab robotników wysła się na zeuropeizowanie budynku i niebawem uchwalone na tegorocznym zjeździe instalacje będą gotowe. Istniały już, co prawda, kaloryfery w zamku, lecz systemu przestarzałego i nieoszczędnego, tak, że koszt ogrzewania były prawie większe niż będą obecnie, a pożytek z tego ogrzewania był minimalny, gdyż tylko cztery ubikacje zaopatrywał ów przyrząd w ciepłotę, i cały prawie zamek nie doznawał dobroczynnych skutków kaloryferu.

Obecnie każdy pokój ogrzewać będzie co najmniej jeden radiator, większe zaś sale zaopatrzone są w kilka radiatorów (n. p. sala trzeciego piętra posiada ich dwanaście).

Urządzenie wodociągów zaprowadzane bę-

dzie w Muzeum niezależnie od wodociągów miejskich. Za pomocą własnego motoru sprządzana będzie woda do rezerwoaru na szczycie wieży wprost z jeziora, znajdującego się o kilkanaście metrów niżej poziomu zamku, lecz tuż przy nim. O zainstalowaniu wodociągów od trzech lat już myślała Rada Muzeum i uchwałała je. Niestety, dopiero bieżącego roku wydatniejsza ofiarność społeczeństwa pozwoliła na urzeczywistnienie projektu.

Koszta obu tych instalacji wynoszą razem przeszło 15,000 franków. Zaraz po tegorocznym zjeździe Rady, nowy dyrektor, p. Żmigrodzki, zabrał się energicznie do reorganizacji Muzeum, odnośne prace należało jednak chwilowo wstrzymać z powodu wyżej wspomnianych robót. Atoli skoro tylko robotnicy opuszczą zamek, przerwane na kilka tygodni prace pójdą znowu normalnym torem. Już i tak, w krótkim stosunkowo czasie, wiele się w Muzeum zmieniło; znikły w kilku salach pstre malowidła, ustępując miejsce skromnym, o jednolitej barwie. Sala wojskość już urządzona prawie kompletnie, sala przedzobiorowa na ukończeniu, zbiory numizmatyczne, zebrane z różnych miejsc, znalazły umieszczenie w jednej ubikacji i przedstawiają się teraz rzeczywiście poważnie.

Archiwalia i kancelarya biblioteczna ukończyły już wędrowkę z drugiego piętra na parter i lada chwili nadejdą zamówione, wskutek tegorocznej uchwały Rady, żelazne szafy, w których znajdą umieszczenie rękopisy.

Wspominano w lecie, że Muzeum ma zamiar wydzierżawienia baszty t. zw. bubikońskiej, znajdującej się poza obrębem zamku, jakoteż uchwalono na ten cel stosowną kwotę, a kontrakt na 24 lata już nawet był podpisany; czynsz roczny wynosić miał 350 franków. Baszta owa nadawała się doskonale nie tylko na magazyn (z tem przeznaczeniem też miała być być wynajęta), lecz nawet na umieszczenie całej biblioteki. Niestety, okazało się iż baszta owej nie można wydzierżawić, stanowi ona bowiem fideikomis, bez ściśle określonego właściciela, a raczej o kilku właścicielach, z których jeden rości sobie większe do niej prawa, niż drugi i którzy teraz — na dobitkę — procesują się o wieżę, a tymczasem Muzeum zapewne będzie musiało wynająć inny lokal dodatkowy. Takim lokalem jest trzecia i największa wieża zamkowa, której dotychczas gmina nie chciała wydzierżawić. Obecnie w tym kierunku przeszkód niema i niezawodnie najem ten przyjdzie do skutku.

W samem mieście, w spokojnym Rapperswylu, bywalcy także niejedną zmianę zastaną, zjeżdżając w 1914 roku czy to na zjazd Rady, czy na zwiedzenie Muzeum tylko. Przedewszystkiem prace nad zasypywaniem części zatoki już

59)

Sledztwo Matyldy.

(Ciąg dalszy — patrz № 289).

— Umyka — powiedział do siebie Gourgeot — niezawodnie nie chcieli odejść nie zniszczywszy za sobą wszelkich śladów niemiłych, nie zwłaszcza tego, co smażył dziś po południu w małym budyneczku. Zniszczył również kilka przedmiotów kompromitujących ze swego laboratorium.

Co do jego towarzyszy, którzy prawdopodobnie jedli obiad razem z nim przed chwilą, to przybywamy za późno, aby nawiązać znajomość z nimi. Na szczęście najgrubsza ryba nam pozostała.

Ale najgrubsza ryba mogła zniknąć każdej chwili. Na znak zaledwo dosłyszalny Gourgeota, Matylda cichutko zawróciła w górę schodów; Gourgeot zrobił tak samo. Znaleźli się z powrotem w suterrenach, które oświetlała ciągle świeca wetknięta w butelkę. Te suterreny były bardzo obszerne. Oboje Gourgeotowie usunęli się trochę na bok w kącie ciemny, z którego mieli bacznie na wyjście z piwnicy, a Hasquien byłby zmuszony przejść o parę kroków od nich, aby się dostać do schodów, prowadzących do sieni parterowych.

Gourgeot był zdecydowany na przyspieszenie toku sprawy. Zadowolony się chodzeniem w trop bandyty, było istotnie bardzo niepewnie. Trzeba było dostać go w swoje ręce natychmiast, a reszta się zobaczy.

Usłyszano szmer na schodach piwnicznych. Potem na wysokości podłogi ukazała się głowa. Była to głowa Hasquiena, który szedł dalej w górę. Ujrano go wreszcie w całej wysokości. Zrobił kilka kroków. Był sam. Prawdopodobnie stary człowiek pozostał zajęty jakimś porządkowaniem.

Kiedy Gourgeot zobaczył Hasquiena na cztery kroki od siebie, wyprostował się. Hasquien go spostrzegł i cofnął się. Agent z wyciągniętymi naprzód rękami rzucił się na przeciwnika. A natychmiast Matylda pomyślała sobie, że to nie potrwa długo. Wiedziała, że jej mąż ma siłę ogromną i że zgniecie bandytę, zanim ten zdola dobrać broni palnej lub noża.

Natychmiast Hasquien zaczął przeginać się w tył. Potem rozległ się krzyk bólesci...

Matylda zadrżała, że o mało na miejscu nie padła trupem, gdyż ten krzyk pochodził od Gourgeota.

Coś niewytłumaczonego się stało. Obaj mężczyźni runęli na ziemię, a natychmiast Hasquien wydobył się i biegł ku schodom... Matylda zbliżyła się do Gourgeota, który ryknął głosem chrapliwym:

— Jestem gotów!

Ale skoro zobaczył Hasquiena uciekającego, ryknął jeszcze głośniej:

— On ucieka. Biegnij za nim! Biegnijże za nim na miłość Boską! I strzelaj. Strzelaj w nogi, rozumiesz? Strzelaj w nogi!

A Matylda, jakby pchnięta siłą niepowstrzymaną odstała od swego męża ranionego i pobiegła na schody w ślad za Hasquieniem. On wyprzedził ją o jakie dziesięć schodów. Ona widziała go przed sobą przechodzącego przez

sienię, salę jadalną. Ona miała w ręku rewolwer, ale nie chciała strzelać, zanim będzie miała dopyć światła. Kiedy Hasquien zbliżył się do otwartych drzwi zewnętrznych, wtedy ona celując z pewnością, której nic zachwiać nie było w stanie, posłała mu kulę w kolano i w ten sposób wyjącego i jęczącego powaliła na żwir ścieżek ogrodowych.

Potem podbiegła do jednych z drzwi w sieniach, weszła do jednego z pokoiów od ulicy, dygniący jeszcze rewolwer chowała do kieszeni, a zapalwszy swoją małą lampkę elektryczną, powiodła jej światelkiem po oknach. Otworzyła okno i okiennice. Dwóch mężczyzn przechodziło. Byli to dwaj robotnicy, którym dała totem nieodwołalnym następujące rozkazy:

— Ty, idź mi zaraz po policjantów. Sprawdź ilu będziesz mógł. A ty chodź ze mną tędy... Chodź... tu są ranni.

Jeden z mężczyzn ruszył więc na poszukiwanie policyi, drugi, nie mniej posłuszny, przebiegł przez okno i poszedł za Matyldą. Ona zaprowadziła go aż do Hasquiena, który jęczał na żwirze ogrodowym...

— Zostań tutaj. Pilnuj go, aby się nie ruszył. A nie zbliżaj się zanadto i uważaj na jego bransoletę z ostrzem noża. To tem... mój biedny Gourgeocie... Nie ruszaj się...

Następnie spełniwszy już swój zawód aż do końca, zeszła napowrót do suterren, aby zająć się swoim mężem.

(d. c. n.)

ukończono, a nad jeziorem tutejszy „Verkehrsverein“ urządził nowe promenady i wcale nie brzydki, choć mały, park, w którym muzyka miejska raz po raz wygrywa dla swojej i gości przyjemności.

Nie od rzeczy także będzie wspomnieć o hotelu, jaki tu powstał, raczej o zupełnym przebudowaniu i zmodernizowaniu dawnego „Łąbedzia“. Rozszerzony ten w trójnasób hotel, który zdaleka już wita polaków swoim polskim napisem, czyni wrażenie zupełnie nowoczesnego lokalu, salach ogromnego rozmiarów, a mile i z wszelkimi wygodami urządzonej. Nowemu gospodarzowi przyznać trzeba, że dba także o względy klienteli polskiej.

W tych dniach mieliśmy sposobność oglądania „Quo vadis“ na scenie — oczywiście tylko kinematografu — albowiem filmem o polskiej treści rozpoczęły się przedstawienia kinematografu, urządzonego w przyległościach „Łąbedzia“.

Wspomnę na koniec, iż p. Żmigrodzki, w uznaniu zasług względem witebskiej komisji archiwalnej („Witebskaja uczonaja archiwnaja komissija“) mianowany został tej komisji członkiem honorowym. Z. U.

Dom oświatowy w Krakowie.

W nowej siedzibie (przy ul. Dunajewskiego) uniwersytet ludowy im. Mickiewicza pokazał, czem będzie projektowany Dom oświatowy. Skrone są rozmiary, szczupłe jeszcze zasoby, ale to, co już stworzono, uderza celowością organizacji, umiejętnością wyzyskania wszystkich sił i środków, przede wszystkim bijącą w oczy użytecznością społeczną.

Biblioteka publiczna nie tylko jest pomysłała, lecz i w szczegółach urządzona wedle najlepszych wzorów obcych. Inwentarz wykazuje około 11 tysięcy tomów. Dział naukowy góruje nad literackim. Pierwsza to u nas biblioteka, posiadająca do użytku czytelników szczegółowe katalogi działowe, ułożone systematycznie wedle wzorów międzynarodowego Instytutu bibliograficznego w Brukseli.

Czytelnik może zorientować się w jednej chwili, co w danej dziedzinie posiada biblioteka. Dla wielu będzie to wskazówką, jakie wogóle książki istnieją o interesujących go ogólnikowo zagadnieniach. Najbogatsze są działy historii i literatury polskiej.

Pomysłowy system wypożyczania pozwala nie tylko na szybkie obsłużenie czytelnika, lecz i na przeprowadzenie dokładnej kontroli i statystyki czytelnictwa. Jest ono poważne i piękne nie tylko w cyfrach. Ponad 200 tomów dziennie wypożycza biblioteka. Wśród nich przeważają arcydzieła literatury i wybitne prace naukowe. Kierunek naszego szkolnictwa i życia umysłowego wyciska piętno na żądaniach dzieł literackich przede wszystkim. Biblioteka stara im precyzyjnie odpowiadać, wprowadzając tańszy abonament naukowy i urozmaicając układ katalogu.

Obok biblioteki istnieje czytelnia czasopism, również publiczna, zbliżona typem do angielskich i niemieckich. Obok 190 czasopism i gazet wszystkich kierunków obejmuje ona zasobną bibliotekę podręczną, złożoną z encyklopedyj, słowników, atlasów, dzieł informacyjnych, podręczników, zestawionych w starannie opracowanych katalogach.

Całości dopełniają pokoje kursów wieczornych, urządzonych z dbałością nie tylko o wygodę uczniów, lecz i o estetykę, i pokoje administracyjne, niepodobne niczem do szablonowych „kancelaryj“, gdyż obejmujące zbiory naukowe, przyrządy fizyczne, zbiory przeźroczyste, rycin, materiałów, dotyczących ruchu oświatowego w Polsce i zagranicą i ruchu społecznego w Polsce.

Sala wykładowa mieści się niestety gdzie indziej.

Cały lokal urządzony jest gustownie, z myślą przewodnią, widoczną na każdym kroku. Ze ścian przemawiają obok portretów znakomitych mężów i dzieł sztuki, tablice statystyczne, streszczające dotychczasowy dorobek uniwersytetu ludowego. Wymownie od nich przemawia ruch, ożywiony, nieustanny we wszystkich lokalach, krzyżujące się żądania, które świadczą o znacze-

Kazimierz Roszak,

Optyk Dzielna № 1, Telefonu № 23-44.
3989 Patrz stronica 15.

niu i potędzie pracy oświatowej.

Charakterystycznym zjawiskiem jest znaczna liczba młodzieży akademickiej, praktykującej w instytucjach uniwersytetu ludowego. Uczą się tu techniki pracy oświatowej.

Zbiory polskiego archiwum oświatowego, podręcznik wydany staraniem uniwersytetu ludowego (Praca oświatowa) i ta płodna praktyka codziennego trudu, czynią z uniwersytetu ludowego placówkę doniosłą dla rozwoju polskiej działalności oświatowej.

Teatr ludowy.

„Mnich“ tragedia historyczna Józefa Korzeniowskiego.

Koło dramatyczne Teatru ludowego przy Stow. robotników chrześcijańskich w celu uczczenia 50-tej rocznicy śmierci Józefa Korzeniowskiego, urządziło w ubiegłą niedzielę wieczór uroczysty pod artystycznym kierunkiem p. Oskara Szefera.

Rozpoczęła go pogadanka o działalności komedyo-pisarskiej Józefa Korzeniowskiego, wygłoszona w ciepłych słowach przed ukwieconym portretem zasłużonego dla literatury polskiej pisana przez Jks. Hilknera. Mówca w sposób popularny ze swadą oratorską skreślił sylwetkę Korzeniowskiego, poczem koło dramatyczne odegrało tragedję tego autora „Mnich“, osnutą na tle pokuty Bolesława Śmiałego, który po zabójstwie biskupa Stanisława Szczepanowskiego tułał się po Węgrzech i umarł w klasztorze w Osyaku.

Piękną tę tragedję, dzięki pomysłowości reżyserskiej p. Szefera wystawiono nie tylko starannie, ale z zastosowaniem dekoracji i pomysłów technicznych oraz efektów świetlnych bardzo umiejętnie i sprawnie, co znakomicie podniosło wrażenie.

Wykonawcy wywiązali się z zadania nadspodziewanie dobrze. Sztuka szła gładko, dobrze wyczuła i wyreżyserowana, a poszczególne role były odegrane z dobrem zrozumieniem postaci. Szczególniej zaś rola tytułowa, odegrana przez gościa z Warszawy, utalentowanego amatora, p. Kordyana wykonana była z dużą siłą dramatyczną. Obok niego wyróżnili się zaszczytnie p.p. Kaszyński, Michałowski i Komornicki.

Do uświetnienia wieczoru przyczynili się wielce p.p. Górski i Wystop, uzdolnieni śpiewacy amatorzy, wykonaniem śpiewów religijnych w scenie nabożeństwa w klasztorze w Osyaku.

W niedzielę wieczorem piękny ten wieczór będzie powtórzony.

Hq.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Wszemira. Jutro Mścigniewa.

TEATR POLSKI (Cegielniana nr 65). Dziś „Siostra Helena“, komedia. Na dochód III Ochronki. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

— Jutro „Krakowiacy i górale“. komedyo-dramat narodowy J. N. Kamińskiego. Początek o godzinie 8 min. 15 wieczorem.

TEATR POPULARNY (Konstantynowska nr. 16). Dziś „Czar walca“. Początek o godz. 8 min. 15 wieczorem.

— Jutro „Kochany Augustynek“. Początek o godzinie 8 min. 15 wieczorem.

MUZEUM NAUKI I SZTUKI (Piotrkowska nr. 91) otwarte codziennie od godz. 4 pp. do 10 wieczorem; a w niedziele i święta od godziny 12 w południe do 10 wieczorem.

KRONIKA.

(—) Pozwolenia na broń. Z dn. 13 stycznia bilety, wydane na prawo posiadania broni palnej w r. b. tracą swą moc, wobec czego osoby chcące korzystać z tegoż prawa w r. p. winny do powyżej zaznaczonego terminu zaopatrzyć się w nowe bilety. W tym celu należy przy

odpowiedniej deklaracji opłacić w kasie skarbowej uprzednio podatek w stosunku po rublu od biletu, następnie bilet dotychczasowy wraz z otrzymanym z kasy kwitem złożyć w tym cyrkule policyjnym, w którego obrębie dany interesant zamieszkuje obecnie. Niezależnie tych formalności do d. 13 stycznia naraża na utratę prawa posiadania broni.

(a) Sprawy handlowe. Dają się słyszeć narzekania i lamenty kupców, i właścicieli magazynów z wyrobami wełnianymi i bawełnianymi na słabe obroty z powodu łagodnej zimy. W sklepach brak jest wszelkiego ożywienia.

(a) Statystyka zawieszonych wypłat. Według danych statystycznych w listopadzie r. b. w różnych miastach Cesarstwa zarejestrowano 135 zawieszonych wypłat na ogólną sumę rb. 20,489,450, z czego na Moskwę przypada 4 za sumę rub. 4,041,185.

(a) Zawieszenie wypłat. W Charkowie zawiesiła wypłaty firma „M. Trunin“, pasywa wynoszą 300,000 rb.; w Chersoniu—firma „Józef Himmel“, pasywa sięgają 100,000 rb.; w Warszawie—Bracia Wasserman, posiadający składy sukna; pasywa dochodzą do 150,000 rb.

(a) W sprawie sądu okręgowego. Prezes sądu okręgowego piotrkowskiego rz. r. st. Wołków powrócił z Petersburga, dokąd udawał się dla porozumienia się w ministerium w sprawie projektowanego utworzenia sądu okręgowego w Łodzi.

Jak się dowiadujemy, p. Wołków zamierza zdać relację ze swego pobytu w Petersburgu na jednym z posiedzeń magistratu, jakie ma się odbyć w tej sprawie w tych dniach.

(a) W sprawie wydziału sanitarnego. Gubernator piotrkowski polecił prezydentowi m. Łodzi utworzenie przy magistracie wydziału sanitarnego.

W tym celu powołana będzie specjalna komisja z lekarzy dla opracowania projektu i przedstawienia go do zatwierdzenia gubernatorowi.

(a) Z komisji szkolnej. Wczoraj w magistracie łódzkim odbyło się pod przewodnictwem wice-prezydenta Andrejewa, posiedzenie członków komisji szkół ogólnych miejskich. Rozważano sprawę wynajęcia nowych lokalów na niektóre szkoły, wobec tego, że teraźniejsze pomieszczenia nie są wygodne.

Postanowiono: dla szkoły № 25, mieszczącej się obecnie przy ulicy Brzezińskiej № 23, wynajmując od 1 lipca r. p. lokal przy ul. Zgierskiej № 13; wyszukać lokale dla szkół № 10, mieszczącej się przy ul. Widzewskiej № 90; dla szkoły № 19, znajdującej się w domu przy ul. Karola № 20.

Prośby, skierowane do komisji szkolnej pani Anny Bazylewiczowej oraz p. Jana Czernickiego, o wyznaczenie im posad nauczycieli w szkołach miejskich—postanowiono przestać do naczelnika łódzkiej dyrekcji naukowej.

Wreszcie uchwalono otworzyć 4-ty oddział przy szkole № 32 i w tym celu wynajmując lokal przy ul. Przejazd № 68.

(a) Przyjazd Lindleya. Dowiadujemy się, że inżynier W. H. Lindley przybyć ma do Łodzi po świętach Bożego Narodzenia, w celu wzięcia udziału w naradach komitetu budowy kanalizacji i wodociągów w Łodzi, jakie odbywają się w magistracie.

(a) O wysiedlenie żydów. Rozporządzenie władz o wysiedleniu żydów z nieruchomości położonych na gruntach włościańskich w Nowych Bałutach, zostało również zastosowane i do niektórych gmin powiatu łódzkiego, jak np. Rado-goszcz, Chojny, Nowosolna, Bruss i Rąbień, gdzie przeważnie zamieszkują żydzi. Do gmin tych należą przedmieścia: Rokicie, Zubardź, Stare Bałuty, Karolew i inne.

Do biura komisarza do spraw włościańskich oraz do kancelarii rządu gubernialnego piotrkowskiego zgłasza się obecnie znaczna liczba włościan i obywateli z prośbą o wstrzymanie wzmiankowanego rozporządzenia, ponieważ wykonanie jego narazi ich na znaczne straty.

(—) Poseł o sprawie żydowskiej. P. Bomasz poseł do Dumy z Łodzi w rozmowie z korespondentem „Lebena“ powiedział między innymi: „W Dumie jest coraz gorzej z żydami. Ci co stoją poza nią, nie widzą tego. Heca antysemicka nie rzuca się teraz w oczy tak silnie,

jak dawniej. Lecz ciągłe ukłucia w komisjach, przyczepianie żyda do każdej drobnostki — wytwarza stan straszny“.

(—) **Z tow. krajoznawczego.** W ciągu 5 lat istnienia oddziału polskiego Tow. krajoznawczego w Łodzi, staraniem zarządu oddziału odbyły się 33 odczyty, na które przybyły 2,223 osoby; zatem średnio na odczyty bywało 67 słuchaczy.

Wycieczek w tymże czasie urządzono 59, ścignęły one 1,126 uczestników, średnio w wycieczce brało udział 36 uczestników.

Od r. 1910 sekcja muzealna energicznie gromadzi zbiory i zdobyła wiele cennych okazów, nie ma jednak na nie należytego pomieszczenia.

(a) **Z cechu majstrów tokarzy.** Wczoraj o godz. 9 wieczorem w lokalu przy Nowym Rynku № 6, odbyło się zebranie cechu majstrów tokarskich, pod przewodnictwem asesora magistratu p. St. Bocheńskiego, w asystencji starszego cechu p. Andrzeja Konopki i podstarszego p. Aleksandra Olecha. Zapisano na uczniów 6 kandydatów, wywołano na czeladników 5 uczniów. W końcu zebrania przyjmowano składki kwartalne.

(a) **Nowe stowarzyszenie.** Wśród pokojowych malarzy i sztyldów powstał projekt utworzenia związku zawodowego, mającego na celu obronę interesów członków oraz podniesienie poziomu umysłowego i moralnego.

Opracowaniem ustawy i jej legalizacją zajmie się specjalna komisja.

(a) **Zmiany służbowe.** Starszy kandydat do posad sądowych, p. Krauze, sędzia pokoju X-go rewiru m. Łodzi—mianowany został sędzią gminnym na Bałutach. Miejsce jego zajął p. Grigorjew.

(a) **Na odnowienie kościoła.** Magistrat Łódzki przesłał dozorowi kościoła parafii św. Krzyża zatwierdzony przez ministerium spraw wewnętrznych rozkład obowiązkowej składki parafialnej w sumie 9,000 rb. na odnowienie kościoła, z poleceniem wyegzekwowania tej składki od parafian i towarzystw, posiadających nieruchomości w obrębie tej parafii.

W razie nieuiszczenia składki na wezwanie dozoru kościelnego, magistratowi przysługuje prawo ściągnięcia jej sposobem sekwestracyjnym.

Projektowane roboty około odnowienia kościoła rozpoczęte być mają w marcu r. p. Powierzone one będą polskiej firmie „Józef Fejfer“.

(h) **Z kolei.** Na kolejach żelaznych kaliskiej i fabryczno-łódzkiej ruch osobowy przed nadchodzącymi świętami prawie się nie zmienił, ale towarowy zwiększa się z dniem każdym.

Podobne wiadomości nadchodzą i z wielu innych kolei.

(e) **Echa ostatniego strajku.** W ostatnich dniach do tutejszych sędziów pokoju napłynęła olbrzymią ilością spraw drobnych z akcjami cywilnymi przeciwko dłużnikom. Jest to wynik ostatniego strajku, a w szczególności zaciągniętych w tym czasie długów. Sądy są przepracowane nie mogąc nadażyć w rozpatrywaniu spraw.

(—) **Polskie zapalki.** W ostatnich dniach listopada r. b. odbyło się poświęcenie kamienia węgielnego, pod nowopowstającą fabrykę zapalek w Błoniu.

Fabryka nosić będzie nazwę „Polska fabryka zapalek w Błoniu“; założycielami tej nowej wytwórni są: dr. W. Pawłowski z Warszawy, małżonkowie Krynke, właściciele dóbr Żelunia, w pow. radomskim inżynier K. Tabor, p. St. Rewkiewicz oraz wielu innych.

Kapitał zakładowy wynoszący 200 tysięcy rb., zabezpieczony aktem rejentalnym, jako towarzystwa komandytowo-udziałowego, z prawem przejścia na tow. akcyjne. Akcje storublowe prawdopodobnie będą rozkupione przez handlujących zapalkami.

Budynek fabryczny uwzględni wszelkie wymagania higieny nowoczesnej. Projekt budowy opracowało biuro F. Mazurkiewicza w Warszawie.

Aktu poświęcenia dokonał miejscowy proboszcz ks. Kajuruksztó w obecności założycieli burmistrza miejscowego, rejenta oraz miejscowe inteligencji.

(a) **Z T-wa kredytowego miejskiego.** Pod przewodnictwem prezesa, p. Edwarda Herbsta,

odbyło się onegdaj posiedzenia połączonych władz Towarzystwa kredytowego m. Łodzi, na którym zaprojektowano zmianę § 10 ustawy T-wa w tym duchu, aby dyrekcji w wyjątkowych wypadkach, przy znacznej wartości placu, przysługiwało prawo przyznawania pożyczek w wyższych rozmiarach, niż ubezpieczenia od ognia budowli murowanych.

Sprawa ta będzie przedmiotem obrad na zebraniu ogólnym rocznym Towarzystwa.

Ulecz mają także zmianie §§ 68 i 88 ustawy w tym duchu, aby członkowie komitetu nadzorczego, w razie koniecznej potrzeby, delegowani byli do pełnienia obowiązków dyrekcji.

(a) **Nowe kasy chorych.** Łódzka inspekcja fabryczna przystąpiła do organizacji kas chorych: w fabryce Akc. Tow. wyrobów bawełnianych I. K. Poznańskiego. Wybory pełnomocników odbędą się d. 20 grudnia. Kasa ta zjednoczy 7,000 robotników; budżet jej wyniesie około 50,000 rb. rocznie, oraz w fabryce Tow. Akc. K. Scheiblera, gdzie w tych dniach również odbędą się wybory pełnomocników.

Zatwierdzono ustawę kasy chorych w fabryce S. Steigerta (Piotrkowska 159) oraz w fabryce chustek wełnianych Braci Bukiet (Benedykta 58). W fabryce Akc. Tow. wyrobów wełnianych Markusa Kohna, zatrudniającej 500 robotników, dokonano wyboru pełnomocników dla opracowania ustawy nowej kasy chorych. Takież wybory przeprowadzono w fabrykach Tow. Akc. J. Johna, zatrudniającej 1160 robotników; w fabryce szpilek L. Toepfera (Milsza 40), zatrudniającej 206 robotników.

W nadchodzącą sobotę odbędą się wybory pełnomocników w fabryce Akc. Tow. L. Geyera, dla opracowania ustawy kasy chorych. W fabryce Karola Kroeninga, zatrudniającej 965 robotników, wybrano zarząd nowej kasy chorych.

Odbyły się zebrania pełnomocników dla opracowania ustawy w fabrykach: Teodora Seilera (Piacowa 2), Gampego i Albrechta (Piotrkowska 208), A. Prussaka (Długa 139); Klinge i Schutza (Kątna 22), Karola Kretschmera (Milsza 58) oraz w farbiarni i wykończalni Teodora Buhlego (Aleksandrowska 26).

W fabryce Maksymiliana Szyffera (Piotrkowska nr. 102) wybrano zarząd kasy chorych.

(a) **Pod kołami pociągu.** Dziś, o godz. 8 rano, 32-letni Franciszek Kaczmarek, kucharz z zawodu, chcąc wskoczyć na stacyi Gałkówek do pociągu, będącego w biegu, spadł ze stopnia wagonu i dostał się pod koła. Upadek był fatalny, gdyż Kaczmarek uległ wstrząśnieniu mózgu, pęknięciu czaszki i połamaniu rąk i nóg.

Oliarę własnej lekkomyślności, dającą słabe oznaki życia, przewieziono natychmiast do Łodzi, gdzie wezwany lekarz Pogotowia znalazł stan groźny i przewiózł K. do szpitala Czerwonego Krzyża. Nie odzyskawszy przytomności, Kaczmarek wśród ciężkich męczarni, w półtorej godziny później zmarł.

Kaczmarek był przez dłuższy czas kucharzem Stow. „Lutnia“.

Osierocił żonę i kilkoro dzieci.

(a) **O ucieczkę z zesłania.** Przed sądem okręgowym piotrkowskim stanął 23-letni Edward Pruchniak, pozbawiony wszystkich praw stanu, oskarżony o ucieczkę z zesłania. Pochodzący z włościan pow. nowoaleksandryjskiego, Edward Pruchniak, skazany był przez sąd okręgowy wojenny warszawski w dniu 19 kwietnia 1907 roku za należenie do występnej organizacji P. P. S.—na zesłanie do gub. jenijskiej. Pruchniak uciekł z zesłania i zamieszkiwał w Łodzi pod nazwiskiem Zygmunta Skórczewskiego, gdzie w lipcu 1912 roku aresztowany został przez wydział żandarmerji.

Pruchniak na sądzie przyznał się do winy, objaśniwszy, że osiedlony w osadzie Sumarokowo, uciekł na łódce, dojechałszy przez rzekę Jenisej do Krasnojarska, a następnie do Krakowa, poczem zawędrował do Łodzi.

Sąd skazał Pruchniaka na 3 lata ciężkich robót.

(e) **Przyłapany w sądzie.** Onegdaj rano w sądzie pokoju 8 rewiru, jeden z pokątnych doradców Jankiel K. zażądał od sekretarza przejrzenia sprawy cywilnej o 150 rb. z 3 weksli.

Podczas przeglądania K. wyjąwszy ołówek chemiczny przepisał cesyne na siebie i sfalszował podpis na wekslach, znajdujących się w sprawie,

W samą porę zauważył to sekretarz i oznajmił to sędziemu pokoju, który po spisaniu protokołu, zawiadomił o oszustwie policyję i polecił aresztować K., zaś rzeczy dowodowe wraz z aresztowanym odesłał do sędziego śledczego 9 rewiru.

(a) **O kradzież.** Drugi wydział karny sądu okręgowego piotrkowskiego rozpatrywał onegdaj sprawę 20-letniego Franciszka Wyrażnego, 18-letniego Jana Pietrusa i 35-letniego Józefa Kosickiego, oskarżonych o to, że w marcu 1913 r. w Łodzi potajemnie skradli z wozu Berka Tragarza na ul. Wólczańskiej 18 blaszanych wiader, oraz różne przyrządy do gospodarstwa wiejskiego.

Sąd skazał Wyrażnego i Pietrusa po roku więzienia, a Kosickiego na półtora miesiąca więzienia.

(a) **Za nieporządki sanitarne.** Władze policyjne, na zasadzie ostatniego postanowienia gubernatora piotrkowskiego, pociągnęły do odpowiedzialności właścicieli domów: Adolfa Guczego (Magistracka 5), Józefa Rotharda (Dzielnia 82), Maurycego Sprzączkowskiego (Zagajnikowa 35), Henocha Frajnda (Mikołajewska 39), Samuela Rosenblatta (Pasaż-Meyera 11), Adolfa Kanarskiego (Magistracka nr. 1), Chaima Rosenberga (Magistracka nr. 7) — za ujawnione nieporządki przed ich nieruchomościami.

(a) **Kara administracyjna.** Gubernator piotrkowski skazał mieszkańca Zeromina, Wawrzyńca Zajądlera, za przekroczenie przepisów meldunkowych—na zapłacenie 15 rb. lub 3 dni aresztu.

(a) **Samobójstwo.** Wczoraj wieczorem, w domu przy ul. Południowej nr. 47, pozbawił się życia przez otrucie kwasem karbolowym 49-letni Józef T., kłacz fabryczny. Jako przyczynę samobójstwa podają silne zdenerwowanie, wywołane złym stanem materyalnym.

(a) **Napad.** Na przechodzącego onegdaj przez ul. Tkacką Marka Olczyka napadło dwóch ludzi, którzy pod groźbą zamordowania zrabowali mu portmonetkę z kilkunastu rublami, poczem bezkarnie uciekli.

*

(a) **Trzecia ochronka w Zgierzu.** W Zgierzu przybywa nowa ochronka dzienna dla dzieci w wieku lat 3—7, na otwarcie której otrzymała już pozwolenie władz p. Pelagia Krupińska. Koszty utrzymania ochronki ponosić będzie sama założycielka. Dotychczas istnieją w Zgierzu dwie ochronki jedna pod egidą zgierskiego oddziału Tow. opieki nad biednymi dziećmi, druga zaś pod bezpośrednim zarządkiem kolegium ewangelicko-augsburskiej parafii.

(x) **Odczyt w Pabianicach.** W nadchodzącą sobotę p. Kazimierz Kulwiec z Warszawy, prezes warszawskiego Towarzystwa krajoznawczego, wygłosi w Pabianicach odczyt na temat: „Zabytki i osobliwości przyrody w Polsce i ich ochrona“.

(a) **Towarzystwo spożywcze w okolicy.** W Łasku powstaje Stow. spożywcze p. n. „Nadzieja“. Założycielami placówki tej, między innymi są obywatele Łasku p.p.: Stanisław Latuszkiewicz i Cypryan Rudnicki.

(a) **Plany zatwierdzone.** Wydział budowlany piotrkowskiego rządu gubernialnego zatwierdził plany na budowę następujące. Lejby Głowińskiego — na 2-piętrowy dom w Zgierzu, Józefa Andrzejewskiego — na piętrowy dom i komórki w Chojnach, Leopolda Rogosza — na dom parterowy i budynki gospoparcze na Bałutach.

(a) **Zakład felczerski.** Zamieszkały na Bałutach przy ul. Zawadzkiej nr. 25, felczarz powiatowy, p. Stanisław Lenartowicz, uzyskał pozwolenie gubernatora piotrkowskiego na otwarcie na Bałutach zakładu felczerskiego.

(a) **Ospa w okolicy.** W Jagodnicy-Złotej i Odzieradach wybuchnęła epidemia ospy, na którą zapadło dotąd w obu wymienionych miejscowościach 8 dzieci.

Dla zarządzenia środków zaradczych wyjechał na miejsce epidemii lekarz.

(a) **Choroba pyska i racie** ukazała się znów wśród bydła rogatego w Zabokrnkach, w pow. łęczyckim i Mikulinach, w pow. brzezińskim.

S Z T U K A.

(x) **Teatr Polski.** Z kancelaryi teatralnej komunikują nam:

Dziś we czwartek na dochód trzeciej ochronki odegrana będzie po raz pierwszy najnowsza komedia z repertuaru scen stołecznych p. t. „Siostra Helena“ — Engla.

W piątek efektowna, pełna scen swojskich prześlizczna komedia narodowa ze śpiewami p. t. „Krakowiacy i górale“ — Kamińskiego z muzyką Kurpińskiego.

W sobotę po poł. o godz. 3 m. 15 specjalnie dla uczącej się młodzieży arcydzieło w 6-ciu aktach E. Rostanda p. t. „Orle“, wieczorem po raz drugi farsa w 3 aktach p. t. „Siostra Helena“ — Engla.

W niedzielę po poł. „Krakowiaci i górale” Kamińskiego z muzyką Kurpińskiego, z udziałem całego zespołu artystycznego; wieczorem po raz 14 arcydzieło Rostanda p. t. „Orlé”.

Będzie to ostatnie przedstawienie przed świętami.

Bilety sprzedają się od 10 do 1 po poł. w cukierni W-go Ulrichsa, od 5 do 9 w kasie teatru.

(x) **Teatr Ludowy.** W nadchodzącą niedzielę 21 b. m. koło dramatyczne przy stow. robotników chrześcijańskich odegra po raz drugi tragedję Korzeniowskiego p. t. „Mnich” (Bolesław Smiały), którą na pierwszym przedstawieniu grano przy szczelnie zapelnionej sali.

Tym razem postać Bolesława Smiałego stworzy p. Szeffer.

Przedstawienie to nie będzie poprzedzone odczytem. Początek o godz. 7 wiecz., koniec o godz. 10 m. 15.

Z WARSZAWY.

* **Proces hr. Ronikiera.**

Dzień wczorajszy wypełniło przemówienie hr. Ronikiera, który dawał różne wyjaśnienia.

Dalsze rozprawy zostaną prawdopodobnie dzisiaj odroczone na 8—10 dni, aby dać czas rzeczoznawcom do przeprowadzenia ekspertyzy lekarsko-chemicznej.

Z KRÓLESTWA.

Szczęście z nieszczęściem. P. Kuba Klotz, maturzysta kaliskiej szkoły handlowej i następnie klasycznego gimnazjum, a obecnie student uniwersytetu w Berlinie, celem studyów na doktorat swego fakultetu, w zeszłym miesiącu przedsięwziął wycieczkę w Alpy Szwajcarskie.

Niestety w miejscowości Grindelwald runął w przepaść i byby zginął bez wieści, gdyby nie instykt psa góralskiego, który biegając około miejsca katastrofy, bezustannie skomieniem i powracaniem do jednego miejsca zwrócił uwagę górali, którzy też opuścili się na linach i sportrzęśli nieprzytomnego turystę na urwisku skały, wiszącej nad straszną przepaścią, po nadzwyczajnych wysiłkach wydobyli go z progno niechybnej śmierci, gdzie dwa dni przeleżał potłuczony.

Przy opiece zaś sprowadzonego doktora i duchowej radości młodzieńca z chwilą ujrzenia przybyłej swej matki, wzmocniony przybył do domu rodziców, gdzie nabiera siły, by po kuracji wrócić do Berlina dla ukończenia nauk.

Aresztowanie bandyty. Onegdaj komisarz I-go cyrkułu w Sosnowcu urządził obławę, podczas której udało się ująć groźnego bandytę z partji Dłużniewskiego, niejakiego Markiewicza, uczestnika napadu na pociąg w Rogowie i na kasetkę w Zawierciu.

Markiewicz wspólnie z towarzyszami dokonał szeregu napadów i w różnych innych miejscowościach, a schwytyany i uwięziony zbiegł z więzienia piotrkowskiego.

W Sosnowcu Markiewicz ukrywał się od dłuższego czasu pod przezwiskiem Pekała.

Bandytę ujęto na ul. Ostrogórskiej w chwili, gdy podszedł do wychodzącego z restauracyi p. N. i zażądał ognia do papierosa.

Policya, która śledziła Markiewicza, wyzyskała ten moment i schwytała bandytę.

Markiewicz, widząc niebezpieczeństwo, zdążył wydobyć z kieszeni brauning i wystrzelił, raniąc przechodzącego ulicą chłopca, Józefa Szostaka. Bandytę obezwładniono i pod silną eskortą odprowadzono do aresztu.

Z LITWY I RUSI.

O więzieniu ks. Miłaszewskiego i p. Łęskiego. Korespondent petersburski pisze do „Kurjera litewskiego”.

W sprawie p. Łęskiego i ks. Miłaszewskiego poseł Święcki odwiedził powtórnie p. ministra sprawiedliwości. wedle telegramu, jaki minister otrzymał od władz sądowych z Mńska, konieczne jest zatrzymanie w więzieniu obu u-

NA GWIAZDKĘ dla młodzieży

DZIEJE POLSKI Konecznego, II tomy ilustr., dla prenumeratorów „Rozwoju”, w oprawie 1 rb. 30 k. broszurow . . . . . 1 „ — „

PAN TADEUSZ A. Mickiewicza ilustrowane cena w ozdobnej oprawie . . . . . 1 rb. 25 k. broszurow . . . . . — „ — „

KRAKÓW Historia stolicy Piastów i Jagiellonów, bogato ilustrowana cena w wspaniałej opr. 2 rb. 25 k.

WILLANÓW opis rezydencyi i pamiątek po królu Janie Sobieskim, sprzedaje Admistr. „Rozwoju” w oprawie . . . . . 45 k. broszur . . . . . 30 k.

więzionych do czasu ukończenia śledztwa, gdyż pozostając na wolności, czynili rzekome starania i kroki ku temu, by wyświecenie sprawy zamiatwać. Władze sądowe obiecały, że śledztwo ukończone będzie w tym tygodniu, poczem p. Łęski i ks. Miłaszewski będą mogli, za kaucją, opuścić więzienie niezwłocznie.

Z CESARSTWA.

Zgon ś. p. biskupa Stefana Deniseowicza. Onegdaj zmarł w Smoleńku b. adminstrator archidiecezyi mohylewskiej i dyecezyi mińskiej, biskup in partibus infidelium, protonotaryusz apostolski i prałat konsystorza mohylewskiego, ks. Stefan Deniseowicz.

Ogłoszenia „Now. Wrem”. „Nowoje Wremia” spotkała duże nieprzyjemność. Dozór lekarski zwrócił uwagę na „pikantne” ogłoszenia i uczynił zamach na te dochodowe rubryki popularnego wydawnictwa. „Now Wrem. zabroniono drukowania ogłoszeń o „modelkach”, „masażystkach” i t. p.

Strach ma wielkie oczy. „Charkowskija Gub. Wiedomosti” donoszą że charkowski wice-gubernator, Koszura-Masalski otrzymał anonimowy list z wymysłami i pogroźkami z ogniska dżumy. Gazeta urzędowa wyrażała przypuszczenie, że list jest zemstą za zamknięcie charkowskiego tow. lekarskiego. Wobec możliwości zarażenia listu bakteriami dżumy, z rozporządzenia inspektora lekarskiego list został spalony. Prócz tego zarządzono dezynfekcyę osób które miały styczność z listem.

Z dzielnic polskich.

Z KRAKOWA. Strajk zecerski. W drukarniach tutejszych uwidoczniła się coraz wyraźniejszy opór bierny zecerów. Dzienniki opóźniają się, inne roboty drukarskie także. W sobotę prawdopodobnie dzienniki i pisma wyjdą po raz ostatni, poczem nastąpi bezrobocie.

Aresztowanie b. posła. Pisma krakowskie donoszą: Pod Kołomyją aresztowano onegdaj byłego posła Zajaczuka za oszustwa i werbowanie rekrutów dla towarzystw emigracyjnych.

ROŻNE WIESCI.

Co zdziałali Hohenzollernowie? W jaki sposób ukladła się w głowach dzieci pogląd na życie, dzięki przyjętemu obecnie urzędowo w Prusach systemowi nauczania historii, świadczy przygoda, jaka się zdarzyła pewnemu pastrowi w jednej ze szkół ludowych w Berlinie.

Na godzinie religii pastor starał się uzmysłowić dzieciom pojęcie wszechmocy Boga.

Kto — zapytał — w naszej ojczyźnie niemieckiej wszystko tak pięknie i wspaniale urządził? kto nadał bieg rzekom? kto okrył lasy zielonością? kto wznosił pod niebo góry? kto słońcu kazał wschodzić i zachodzić?

Mały Fryc podnosi dwa palce.
— No więc?
— Hohenzollernowie, panie pastorze.
— Siadaj głupcze, Skąd ci to przyszło do głowy?

Hans podnosi rękę:
— No, gadaj!
— Cesarz Wilhelm II.
— Ośle! Tego przecież nie może dokonać człowiek.

Zgłasza się mały Karlchen:
— Ja wiem.
— No więc mów.
— Królowa Luiza!
— Idyoto jeden! skądże znowu królowa Luiza!

Karlchen (na poły z płaczem):
— Wczoraj pan nauczyciel historii uczył, że królowa Luiza była prawdziwym aniołem.
— No więc cóż z tego? Tego anioła także nie potrafi.

Pastor z rozpaczą zwraca się do prymusa:
— No, a ty Wilhelmie, co powiesz?
— Pan Bóg wszystko stworzył.
— Doskonale moje dziecko! a dla czego Bóg to wszystko stworzył?

— Bo o to prosili go Hohenzollernowie.
Po tej odpowiedzi pastor zaniechał dalszych pytań.

Sprawa posła Stapińskiego.

(Korespondencya „Rozwoju”).

Wiedeń, 17 grudnia.

Posłowie narodowo-demokratyczni, zgromadzeni w Wiedniu, wystali telegraficzne żądanie do prezaa Koła polskiego, bawiącego we Lwowie, aby zwołał posiedzenie Koła polskiego na czwartek przed posiedzeniem Izby poselskiej i postawił na porządku dziennym sprawę posła Stapińskiego.

Wprawdzie istnieje w Kole polskiem komisya, wybrana do rozpatrzenia sprawy posła Stapińskiego, z chwilą jednak, gdy poseł Stapiński sam przyznał się w Rzeszowie, że brał pieniądze od osób prywatnych za pośrednictwo w interesach prywatnych, komisya ta nie ma nic już więcej do roboty, a Koło polskie powinno natychmiast posła Stapińskiego wykluczyć.

Najbardziej poseł Stapiński obawia się posła Witosa. Jeszcze do ostatniej chwili Stapiński używał wszelkich możliwych środków, aby posła Witosa odciągnąć od innych posłów ludowych i skłonić go przynajmniej do neutralności. W posle Witosie widzą też wszyscy przyszłego wodza Stronnictwa ludowego. Ponieważ jest on jeszcze człowiekiem młodym, zupełnie czystym i bardzo energicznym, przeto potrafi istotnie około siebie skupić Stronnictwo.

Nie ulega wątpliwości, że skutkiem przelomu w Stronnictwie ludowym przyjdzie w przeciągu najbliższych miesięcy do nowego ukształtowania stosunków w Kole polskiem, do ukształtowania, które wpłynie dodatnio na skonsolidowanie w Kole polskiem.

Wszystkie bowiem waśni i kłótnie na tle osobistem wywoływał poseł Stapiński, gdyż bez tego nie mógłby prowadzić swoich interesów osobistych.

TELEGRAMY.

Wokoło samorządu.

PETERSBURG, 17 grudnia (wt.) Rada państwa dokonała wczoraj wyborów do komisji pojedynczej w sprawie projektu samorządu miejskiego w Królestwie polskiem. Wybrani zostali sami prawicowcy, przeciwnicy wprowadzenia języka polskiego w obradach rad miejskich, a mianowicie: Hürko, Makarow, Stiszyński, Deitrich i Durnowo.

Zwycięstwo prawicy było do przewidzenia. Są jednak jeszcze optymiści, którzy przypuszczają, że sprawa nie jest przegrana, a liczą na to, iż wśród prawicowców komisji nastąpi rozłam. Członkowie Koła polskiego wyjeżdżają z Petersburga w sobotę.

Rokowania polsko-ruskie.

WIEDEN, 17 grudnia (wł.) W kołach poselskich dobrze poinformowanych rozeszła się w ostatniej chwili pogłoska, że rokowania polsko-ruskie w sprawie reformy wyborczej będą podjęte na nowo po świętach Bożego Narodzenia st. st.

Minister Długosz.

WIEDEN, 17 grudnia (wł.) Minister Długosz przybył dzisiaj do Wiednia i zjawił się w parlamencie. Następnie minister odbył długą konferencję z prezesem ministrów, Stuergh'em, któremu zdał szczegółową relację z przebiegu zajęć w Rzeszowie.

Orkiestra rusińska.

WIEDEN, 17 grudnia (wł.) Posłowie socjalistyczni grożą, że zapowiedzianą na jutro w parlamencie muzykę obstrukcyjną rusinów siłą unicestwią, wobec czego należy spodziewać się poważnych zajęć.

Jęńcy uwolnieni.

SALONIKI, 17 grudnia (wł.) Władze greckie wypuściły na wolność, na mocy układu z Turcją, 18 jeńców mahometan, skazanych na śmierć.

4 miliardy.

PARYŻ, 17 grudnia (wł.) Senator Germain dowodzi w dzisiejszym „Matin'ie“ w dłuższym artykule, że na uporządkowanie finansów Francji potrzeba nie 2 lub 3, lecz 4 miliardów franków. Same wydatki na zbrojenia pochłoną 2 miliardy 200 milionów.

Bezrobocie.

PARYŻ, 18 grudnia (wł.) Wobec obawy wybuchu zaburzeń w Hawrze, mających związek z bezrobociem robotników portowych, wysłano tam na miejsce po 2 oddziały piechoty, jazdy i żandarmerii.

Na samolocie do Australii.

KONSTANTYNOPOL, 18 grudnia (wł.) Lotnik francuski Bonnier, zamierzający polecieć do Australii, wyleciał stąd do Azji i wylądował w Isniku.

Panama.

NOWY YORK, 18 grudnia (wł.) Tutejszy „Times“ donosi, że w przedsięwzięciu przekonania kanału panamskiego wyszła znów na jaw nowa „Panama“, czyli defraudacja na wielką skalę. Defraudacyi dopuścić się mieli komisanci dostaw na potrzeby utrzymania dla robotników. Suma nadużytych wynosić ma kilka milionów.

Z ostatniej chwili.**Kręctwa Bilińskiego.**

Lwów, 18 grudnia (wł.) W kołach politycznych twierdzą, że Biliński podczas bytności swojej we Lwowie zachęcił rusinów do oporu w sprawie reformy wyborczej. Przypuszczają, że nieprzejednane stanowisko rusinów spowoduje ustąpienie Stürgkha i Długosza, poczem premierem zostanie Biliński i sam ułoży nowy projekt ugody polsko-ruskiej.

Otwarcie instytutu.

Kraków, 18 grudnia (wł.) Odbyło się tu uroczyste otwarcie instytutu stomatologicznego prześwietlania w obecności władz naukowych i cywilnych.

Żądania Rosyi.

Konstantynopol, 18 grudnia (wł.) Rosya postawiła Wysokiej Porcie następujące żądania: 1) aby komendę nad żandmeryą w prowincjach armeńskich objęli oficerowie rosyjscy, 2) aby komenda nad fortyfikacyami w cieśninie dardaneelskiej pozostała w rękach tureckich, wreszcie 3) aby koleje armeńskie zostały przerobione na szerokotorowe.

Dzienniki tutejsze twierdzą, że Turcja od-

rzuci dwa pierwsze żądania, a przyjmie tylko ostatnie.

Wizyta Sandersa.

Konstantynopol, 18 grudnia (wł.) General Sanders odwiedził szefa angielskiej misji marynarki.

Udzielenie pożyczki.

Berlin, 18 grudnia (wł.) Bank niemiecki udzielił Turcji pożyczkę w wysokości 300,000 funt. tur.

Opłakany stan finansowy.

Paryż, 18 grudnia (wł.) Wielkie wrażenie w tutejszych kołach politycznych i finansowych wywarło oświadczenie wielkiego wezyra, że od 5-iu miesięcy urzędnicy Wysokiej Porty nie otrzymali pieniędzy, a dochodów brak, gdyż ludność jest do najwyższego stopnia wyczerpana podatkowo. Wobec tego udzielenie pożyczki Turcji jest koniecznym.

Podobno zamierza ona zwrócić się w sprawie tej do wielkich mocarstw.

Zaniechany lot.

Berlin, 18 grudnia (wł.) Władze pruskie stawiają poważne przeszkody lotnikowi rosyjskiemu Wasiljewowi, który zamierzał dokonać lotu z Peterburga do Berlina, wobec czego Wasiljew zmuszony będzie prawdopodobnie zaniechać swego zamiaru.

Enwer-bej chory.

Konstantynopol, 18 grudnia (wł.) Z powodu nowych silnych bólów, Enwer-bej zmuszony był odłożyć swoją podróż do Berlina i poddać się ponownej operacji ślepej kiszki.

Przed pogrzebem Rampolli.

Rzym, 18 grudnia (wł.) Ciało kardynała Rampolli zostało już zabalsamowane. Uroczystości pogrzebowe odbędą się w bazylice św. Piotra.

Wybuch buntów.

Konstantynopol, 18 grudnia (wł.) W okolicy Bassory wycuchnęły rozruchy, do których przyłączają się poszczególni przywódcy arabscy.

Komendant stacyonowanego tam 13 korpusu Dżawid pasza otrzymał rozkaz stłumienia buntu wszelkimi środkami.

Podróż angielskiej eskadry.

Barcelona, 18 grudnia (wł.) Przybyła tu eskadra angielska.

Pożar warsztatów.

Amsterdam, 18 grudnia (wł.) Po raz trzeci wybuchnął pożar w warsztatach wojskowych w Harlem. Przepuszczają, że ogień podrzuca ktoś powodowany zemstą. Tym razem warsztaty zostały prawie zupełnie zniszczone, straty olbrzymie.

Uporządkowanie finansów.

Paryż, 18 grudnia (wł.) Ministerstwo postanowiło rozłożyć wydatki na przeprowadzenie nowych zbrojeń na 3 lata, gdyż tylko w ten sposób można będzie uporządkować jako tako finanse francuskie. Na pierwszy rok projekt przewiduje wydatkowanie 600 mil. franków.

Rehabilitacja gen. Faurie.

Paryż, 18 grudnia (wł.) Minister wojny postanowił zająć się sprawą gen. Faurie, dymisyonowanego za ostrą krytykę armii, ogłoszoną niedawno w dziennikach. Prawdopodobnie gen F. otrzyma ponownie stanowisko.

Demonstracja armeńczyków.

Konstantynopol, 18 grudnia (wł.) Armeńscy zawiadomili wielkiego wezyra, że wobec nieuznania przez rząd ich żądań w sprawie reform

Prosimy o uregulowanie zaległej prenumeraty, gdyż ci co dłużej zalegają niż za Listopad i Grudzień bieżącego roku nie otrzymają bezpłatnego premium: „Kalendarz Rozwoju na rok 1914”.

Administracja „Rozwoju”.

wyborczych, nie wezmą udziału w nadchodzących wyborach do parlamentu.

O budowę tunelu.

Londyn, 18 grudnia (wł.) Odbyło się tu wczoraj zebranie osób zainteresowanych bliżej w budowie tunelu pod kanałem La Manche. Postanowiono opracować niezwłocznie potrzebne plany i przedłożyć je rządowi.

Pankhurst chora.

Londyn, 18 grudnia (wł.) Wypuszczona z więzienia p. Pankhurst zochorowała niebezpiecznie wskutek długiej głodówki. Udaje się ona na kurację do Szwajcaryi.

Strajk w Afryce.

Londyn, 18 grudnia (wł.) Z Afryki południowej donoszą, że rozpoczęły się tam nowe rozruchy i wzmógł się ruch strajkowy.

Stwierdzono, że strajkujący, którzy, wbrew utartym mniemaniom, doskonale są zorganizowani, otrzymują ze wszystkich stron świata znaczne zasilki pieniężne.

Okrucieństwa powstańców.

Nowy Jork, 18 grudnia (wł.) Z Meksyku donoszą, że powstańcy znęcają się ze szczególnym okrucieństwem nad niemcami. Mordują, niszczą ich mienie i palą domy. Chorągwie niemieckie, powywieszane przez Niemców dla obrony, powstańcy zrywają i znieważają.

*

(Telefonem z Warszawy).

Loterya. Dziś, jako w 9 dniu ciągnięcia 5-ej klasy 201-ej loteryi klasycznej Królestwa Polskiego, padły następujące główne wygrane:

Rb. 4,000 № 10612.

Rb. 2,000 № 2029.

Rb. 1,000 №№: 3977, 17934, 21743.

Rb. 400 №№: 859, 1948, 2132, 5252, 9927, 12104, 13586, 17501, 18014, 23264.

Rb. 200 №№: 4437, 6313, 7186, 7399, 8064, 8184, 9165, 9766, 12849, 13602, 16159, 22878.

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim tym, którzy oddali ostatnią posługę

ś. p. Bolesławowi Wiśniewskiemu

w szczególności ks. Czesławowi Ozkielowi, zarządowi majstrów fabrycznych gub. piotrkowskiej, prezesowi pomienionego stowarzyszenia, panu K. Pestkowskiemu za słowa pociechy i współczucia, składa z głębszercapłynące „Bóg zapłać“ stroskana 4510

żona z dziećmi.

O F I A R Y.

Na „Gniazdo“ Tow. opieki nad dziećmi.

(Na budowę domu).

Dla uczczenia ś. p. Stefani Ringowej składają Lupińskie 1 rb.

Szanownym naszym prenumeratorom zamiejscowym przypominamy o odnowieniu prenumeraty za kwartał przyszły i uregulowaniu zaległej opłaty.

Tabela wygranych.

Wczoraj, jako w ósmym dniu ciągnięcia 5-ej klasy 201-ej loteryi klasycznej Królestwa Polskiego główniejsze wygrane i stawki padły na następujące numery:

Rb. **2,000** N.N. 15705 15825.
 Rb. **1,000** N.N. 565 912 5807 10626 15696 21012.
 Po rb. **400** na N.N. 892 1840 5225 5367 8634 20029 21798 22405.
 Po rb. **200** na N.N. 594 648 2277 2520 4204 5336 5406 6168 6584 10047 11393 11794 17217 18704 22728 25214 25324
 Po rb. **100** na N.N. 534 700 1466 2872 7515 8049 8340 8395 8459 9102 10122 11042 15588 16019 18341 20566 21659 25122 25299.

Po rb. **80** wygrały numery:

77 105 28 42 61 88 95 97 98 250 342 48 74 79 416
 440 46 599 655 68 712 19 49 71 74 89 825 34 48 56 61
 877 911 78.
 8011 82 159 81 228 50 54 40 46 345 66 442 70 95
 602 25 705 853 48 55 69 76 80 969 89 99.
 2063 101 2 4 214 552 98 416 25 42 44 501 55 38 50
 599 670 99 722 89 94 96 98 822 99 900 37.
 3005 28 75 159 71 75 89 213 25 41 335 85 97 405
 411 74 81 511 636 715 46 63 70 845 85 87 915 25 54 72
 973 96.
 4047 57 66 71 82 112 24 42 205 16 23 93 95 312 34
 338 46 90 425 40 54 67 516 82 87 634 71 82 731 90 808
 896 915 28 57.
 5139 307 25 38 70 422 49 79 510 87 668 761 72 98
 813 30 50 92 922 28 57.
 6007 35 48 76 87 124 34 46 98 201 4 15 19 84 501
 328 29 55 65 82 414 52 39 81 86 95 500 51 59 83 612 69
 678 735 40 77 80 832 49 901 62 78 95.
 7018 65 76 89 107 9 24 38 44 214 300 413 559 69 91
 641 754 808 12 28 78 929 56 85
 8036 61 92 130 51 91. 204 50 51 71 302 20 419 92
 514 23 26 45 98 690 713 60 97 808 17 956 53 94
 9001 8 10 50 79 105 86 214 18 46 50 81 526 27 44
 86 404 54 63 69 526 50 89 626 75 92 808 987.
 10042 45 100 62 221 72 360 61 62 63 89 412 16 41
 476 98501 11 16 60 62 91 610 34 38 42 738 39 76 807 14
 846 47 53 914 35 68.
 11107 51 47 58 96 206 24 46 62 525 37 420 63 552
 45 608 15 48 52 728 801 57 945 76
 12037 43 53 134 250 317 39 50 405 13 43 89 587 91
 603 16 22 25 702 51 49 81 94 850 72 914 52 82 86.
 13000 13 115 23 63 224 91 404 40 71 536 45 666 77
 759 87 89 856 71 925 26 35.
 14023 45 51 105 23 26 278 91 575 413 55 65 67 534
 554 65 75 81 98 608 82 705 73 95 807 41 65 952 52 56.
 15047 101 244 70 357 58 84 473 89 93 627 58 749 75
 777 78 833 85 957 98.
 16045 125 58 237 305 29 30 31 79 405 572 97 618 73
 724 864 78 908 9 27 50.
 17008 59 92 95 98 213 413 62 509 58 600 25 71 80
 696 703 71 99 813 72 944 49 56 88 89.
 18019 36 46 105 15 33 36 58 78 223 46 84 313 40
 436 59 92 511 27 46 649 52 57 59 726 33 37 888 96 943
 968 87.
 19070 107 57 60 200 33 44 66 81 98 305 13 15 46 82
 414 96 529 41 646 61 974 88 97.
 20069 170 76 204 10 25 35 89 431 87 97 535 39 65
 591 679 87 99 703 66 68 823 29 80 923 58 66 82.
 21026 192 219 68 78 342 93 441 43 52 590 603 748
 810 45 911 39.
 22045 70 115 24 234 39 85 390 412 17 41 90 98 533
 602 724 38 79 813 42 46 53 904 5 43.
 23022 51 66 84 142 233 62 67 71 371 73 96 480 87.

Rozkład pociągów

Kolej Fabryczno-Lódzka.

Odchodzą z Łodzi: a) 12.15, b) 7.20, 8.05, 10.00, d) 12.50, e) 1.50, f) 3.45, 4.50, g) 5.45, h) 6.43, 7.33, 8.45.

Przychodzą do Łodzi: 4.37, 7.22, 8.35, 9.35, i) 10.40 1.00, 5.10, j) 4.35, 6.20, 8.03, 9.55, k) 11.00.

Kolej Warszawsko-Kaliska.

Odchodzą do Kalisza: o godz. 7.55, 12.21, 4.59, 6.13 3.12, do Warszawy o godzinie: 11.01, 12.54, 5.30, 2.31.

Przychodzą z Kalisza o godzinie: 1.21, 10.51, 12.22, 5.20, 9.50; z Warszawy o g. 12.14, 4.23, 6.03, 3.02.

Odchodzą do Łowicza 10.

Przychodzą z Łowicza 7.45.

Kolej obwodowa.

Odchodzi ze stacyi Łódź-Kaliska do Słotwin o godzinie 6.03, ze Słotwin do st. Łódź-Kaliska przychodzi 5.27. Odchodzi ze st. Łódź-Kaliska do Koluszek 1.11 przych. z Koluszek do st. Łódź-Kaliska o godz. 7.43

Uwagi. Godziny wydrukowane tłustym drukiem oznaczają czas od godz. 3 wieczorem do 6 rano.

Pociągi oznaczone literą a) zatrzymują się w Andrzejowie, b), d), g) nie zatrzymują się na żadnej stacyi, pozostałe pociągi zatrzymują się na wszystkich stacyach, b), d), g), h) są bezpośrednio komunikacyi.

Pociągi bez liter nie obowiązują połączenie z pociągami kolei wiedeńskiej i nadwiślańskiej

P. P. Kupców

prosimy uprzejmie o przesyłanie zwłaszcza przed świętami większych ogłoszeń przynajmniej na dwa lub dzień przed terminem wyjścia ogłoszenia, gdyż tylko wówczas będziemy mogli ściśle i punktualnie wykonać dane nam zlecenie.

Administracja „Rozwoju”.

Wamie

PIĘKNE MIESZKANIE

4 pokoje z kuchnią i wszelkimi wygodami III piętro front, wejście z oficyny. 4298

Zarząd Domów T. Wernera i S-ki
 Łódź, Piotrkowska 17.

4241

Buchalter

poszukuje zajęcia na godziny lub na stałe. Sporządza bilanse. Oferty przyjmuje adm. Rozwoju pod lit. „A. R. 6”.

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacyi centralnej K. E. Ł.

Data	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %	Kierunek i prędk. wiatru (metrów na sekundę)	U w a g
17/XI 1 popoł.	751.1	- 1.4	86	Pd Z 2	Z dnia 17/XI Temperatura max. + 0,0°C., min. - 2,4 Opad: 0,2 mm.
17/XI 3 wiecz.	747.6	0,2	89	Pd Z 2	
18/XI 7 rano	740.0	8,2	93	Pa W 2	

Nakład L. Idzikowskiego w Kłiwie, świeżo wyszły z druku **na fortepian**

PRELUDYA

Taliesza Joteyki

w 4-ch seryach, po 6 preludyów w każdej. Skład główny w Łodzi, w księgarni **Ludwika Fiszera.**

Prosimy Sz. Prenumeratorów o rychłe wyrównanie należności za „Rozwój!”

Wyraz przedpłata (prenumerata) oznacza, że pieniądze powinny być wniesione z góry. Opierając się na tej zasadzie, uprzejmie prosimy o stosowanie się do powyższego warunku.

Przy płaceniu należy żądać **koniecznie kwitów**, gdyż w przeciwnym razie Szanowni Prenumeratorzy narażeni są na powtórne zapłacenie.

Administracja.

Dzieje Polski

Feliksa Konecznego, 2 tomy z 80-ma rysunkami i dużą mapą Polski.

Dla prenumeratorów „Rozwoju” w oprawie . . . 1 rb. 30 kop. broszurowane . . . —

„Willanów”

— opis pamiątek po królu Sobieskim.

Dla prenumeratorów „Rozwoju” w oprawie . . . 45 kop. broszura . . . 30

Pan Tadeusz

wydanie luksusowe znakom. utworu naszego wieszcz. Jedyn. zupełne wydanie w Król. - Polsk., bogato ilustrowane pendzlem znanego artysty malarza Masłowskiego

Dla prenumeratorów „Rozwoju” w ozdobnej opr. 1 rb. 25 kop. broszura . . . 75

„Dwie”

Powieść Józefa Grafnerta 25 kop.

Wieszko

Rys historyczny W. Czajewski. . 20 k.

Smok

Powieść w 2-eh tomach Antoniego Szturcla. Dla prenumeratorów „Rozwoju”: broszur. 70 kop.

Dr. WOŁYŃSKI

były asystent kliniki uniwersytetu wrocławskiego (prof. Hinsberg) osiadł w Łodzi jako specjalista **chorób uszu, nosa i gardła, ul. Piotrkowska Nr 33.** Godziny przyjęć. 10—12 i 4—6 po poł., w niedziele od 10—12. Operacje, bronchioskopia, kąpiele elektryczno-swieciane. 2569

Dostarczam **WĘGIEL KOSTKĘ № 1**

do domów w ilości od 20 korcy. Gatunki tylko wyborowe. Zamówienia przyjmuje codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od 9-ej rano do 12-ej i od 2-ej do 5 ej po południu.

MIKOŁAJEWSKA 34
 telefonu Nr. 34-55.

Ceny niskie.

Antoni Heppen.

Praktyczno podarunki Gwiazdkowe!

Kosztuje frakowe—wyr. własny. OENIERZE. — MANKIETY. KRAWATY (najnowsze de- szenie).

BIELIZNA TRYKOTOWA — wełniana i półwełniana. — SKARPETKI. REKA WICZKI. CHUSTKI JEDWABNE. BLUZKI WIĄZANE. SERDAKI. SWYTRY. SZALE. TOREBKI. WACHLARZE. ŻABOTY. Lalki. Zabawki. Polski wyrób ludowy. PARASOLE. — KALOSZE. poleca najtaniej

M. Kołodziejski Andrzeja 3.

DROBNE OGŁOSZENIA.

MEBLE najtaniej sprzedaje nowootworzony magazyn Władysława Romiszewskiego Piotrkowska 118 1 piętro front. Posiada na składzie w wielkim wyborze sypialki mahoniowe, dębowe, stołowe pokoje, salony, gabinety. Eleganckie urządzenia do kuchni, a także pojedyncze meble: szafy, kredensy, stoly, biblioteki, bielizniarki, otomany, leżanki, lustra, krzesła dębowe i fotele, słupy żardynierki, etażerki, wisząca białe do przedpokojów z lustrami. Fabryczny skład żoźek metalowych, wózków i wycypedów dziecięcych, foteli dla chorych wanień, lodowni oraz krzesel giętych. Po cenach fabrycznych pierwszorzędnych fabryk krajowych. W niedziele i święta magazyn otwarty cały dzień. 2985—r.

Ważne dla mężczyzn spódnice z prawdziwej skóry angielskiej, a także z innych towarów, po cenach bardzo niskich z powodu nadchodzącej gwiazdki sprzedają po cenie kosztu, dają gwarancję na 3 lata. Kupującemu (12) par razem 13 gratis. Tamże towar biały na kałesony i kaitany oraz gotowe Piotrkowska nr. 31—47 Gerson. 11601—10—9

Bony różnej narodowości otrzymają korzystne posady Biuro nauczycielskie Piotrkowska 109 (parter). 11915—6—1

2 urzędzenia sypialne cytrynowe i cedrowe, duży obraz do nabycia. Pańska 99 m. 2. 11895—4*—1

Mebie wyprzedam zabezpieczony zaraz kredens, stół, krzesła, szafy, otomanę, biurko z toletem, łóżka z materacami umywalnie nocne, szarki, tremo, słupy, zegar, gramolon Główna nr. 9 m. 14. 11875—3cs—2

Mebie z kilku pokoiów rozprzedam bardzo tanio za- leży na czasie wyjeżdżając ul. Piotrkowska nr. 201 m. 3 front pierwsze piętro 11674—3cs—2

Mebie z salonu sypialnego i stołowego pokoju, pensionerka zegar, lampa wyjeżdżając sprzedam ul. Zielona 10 m. 5 Łódź. 9—5

Łóżka dębowe z materacami szafy, tremo, stół, otomanę, krzesła, samowar, zegar sprzedam tanio byle zaraz Gubernatorska 20 m. 44 oficyna. 11919—4—1

Mebie z 3-ch pokoiów sprzedam tanio Spacerowa 27—6. 11842—5*—2

Mebie ze stołowego, sypialnego szafy, otomanę, biurko, lustra, obrazy, słupy, etażerki, papugę gadającą sprzedam zaraz bardzo tanio. Karola 8—10. 11917—4—1

Wobec pojawienia się wielu podrzobionych bezwartościowych towarów, ostrzegamy wszystkich, że prawdziwą „Skórę angielską” na męskie i dziecięce ubrania, oraz gotowe spódnice, które można nosić 5 lat dostaje się tylko: Piotrkowska nr. 145 mieszk. 34. 11891—18-22-24-27-29-31

Budka z węglem do sprzedania. Zakątna 61. 11899—3—1

bardzo tanio sprzedam sklep spożywczy z powodu choroby Lubelska 8 przy Zarzewskiej 11913

do sprzedania sklep kolonialny tanio byle zaraz lub od 1, Ziota 10. 3cpts—1

do sprzedania pralnia Wschodnia 70. 11918—5—1

dębową szafę, samowarnik maszynę nożną sprzedam tanio Staro-Zarzewska 27—11. 11909

dwie łóżka, szarki marmurowe kwiaty, obrazy stolik do kart do sprzedania Przędzalniana nr. 2 m. 9. 11839—3*—2

dla kelnera dobry smokingowy czarny garnitur do sprzedania, Radwańska nr. 19, m. 20. 11902

Filia piekarska do sprzedania. Wiadomość Passaż-Szulca 32 11834—3—2

Filia piekarska do sprzedania i furgon kryty. Wiadomość: ul. Wólczańska nr. 39, w piekarni. 11900—3sp—1

Głuchoniemy lat średnich, oparzony rodziną znajduje się w bardzo krytycznym położeniu bez pracy, biega W-nych PP. Pryncypałów, fabrykantów i zarządczących o łaskawe zaoferowanie jakiegokolwiek posady, jakaby była zdalna dla kaleki, choćby za pomocnika magazyniera lub do pakowania towarów i t. p. Także udziela lekcji pisania ortograficznie i biegle po polsku wśród głuchoniemych Adres: Juliusza № 19 w Łodzi, u W-go Parisa, listownie. 11100

Jest do sprzedania gramofon z płytami także pies pinczerek tanio ul. Nawrot nr. 92 m. 12. 11908—3—1

Krawcowa wykwalifikowana bielizniarkę potrzebną Piotrkowska 103 Ludwińska. 11914-2-1

Korektor i stroiciel fortepianów i pianin L. Suchowski Benedykta 10. 11793—2c—2

Meczarnię Ziemiańska dobrze prosperującą, dla inteligentnej kobiety świetny interes, okazynie tanio odstąpię Zawadzka nr. 10 Niemierski. 11912

Magiel do sprzedania, Nowo-Łagiewnicka nr. 8. 11887—3—1

Magiel do sprzedania ul. Konstantynowska nr. 3. 11832-3-2

Mebie tanio do sprzedania, szafy, łóżka, stoly stolarnia Zachodnia 51. 11845—4cs—2

Oddam na hypoteki zaraz 1000, 4000, 5000, 8500, 10000, mogą być Bałuty, Chojny, Ruda Zawadzka 10 Niemierski. 11911-2s-1

Obiady wydaję w domu prywatnym do g. 5-jej p. p. zdrowe, smaczne i urozmaicone ul. Widzewska 97 I piętro oficyna obok parku Bańkowska. 9544—d

Okazyjnie wełniane towary na palta i burki męskie w potowie ceny otrzymałem świeży transport, oraz portyery Wólczańska 27 m. 5. 11855—3—4

Otomanę i łóżko żelazne z materacem sprzedam tanio ul. Konstantynowska 26 m. 4.

Okazyja. Sprzedam sklep spożywczo-dystrybucyjny. Powód —choroba. Wiadomość: sprzedawczyni gazet, róg Głównej i Widzewskiej; godziny 5 — 9. 11896—3—1

Proszę się tylko przekonać obiady gospodarskie, bardzo smaczne i pożywe po 30 kop. wydają codziennie od 1—4 p. p. Dzielna nr. 40 m. 1. 10191—w

Pokój umeblowany do wynajęcia; może być dla przejezdnych ul. Główna 24 m. 16 oficyna II piętro. 11491—5—3

Poszukuje nauczyciela lekcji gry na mandolinie oferty w adm. Rozwoju pod „Nauczyciel” 11838—3—3

Potrzebna zdolna kremlarka do przedzalni wełny Targowa 79. 11844—3—3

Palto czarne, używane na mężczyznę średniej tuszy i wysokości tanio sprzedam Główna 24 m. 16 II piętro od 12 do 2-jej po południu. 11872—5—1

Potrzebny agent na prowizję do sprzedaży zabawek. Wiadomość: Placowa nr. 3 m. 2, od godz. 6 do 8 wieczorem. 11545—4—4

Potrzebna dziewczyna do służby Wiadomość Przejazd nr. 8 „Rozwój”. w

Piekarnia do sprzedania zaraz, Wilcza 15. 3—2

Przybiłkował się pies wyżeł ciemno-bronzoowy. Odebrać: Pańska 75 m. 28. 3—2

Potrzebny stangret z dobrymi świadectwami do powozu, Widzewska nr. 70, stróż wskaże. 3cs—2

Potrzebna dziewczynka do dziecka, Benedykta 22, I piętro, Lewandowska. 2—2

Przebuje 2,000 rb. na pierwszy numer hypoteki. Radogószcz, Trelenberga nr. 33. 11894—2—1

Potrzebny trzeżywy, uczciwy stangret, z dobrymi świadectwami. Zgłaszać się u T. Tietzena, Łąkowa 1. 11895-3-1

Potrzebna podręczna i uczeni- ca do szycia, Piotrkowska nr. 275. 11905

Pokój umeblowany z oddzielnym wejściem elektrycznością, wygodami, parterowy odnajmę Wólczańska 109 szkoła. 11825—4*—2

Potrzebny subiekt do zakładu fryzjerskiego na pomoc od soboty do świąt Przejazd 35. 11916

Potrzebna kasyerka. Wiadomość: Widzewska nr. 127. 11879-2-2

Potrzebne 2 zdolne drobiazdzarki ul. Radwańska nr. 47. 11835—2—2

Potrzebne zaraz zdolne pod- ręczne i uczennice do pracowni Zielona 23 m. 20. 11731

Razura, istniejąca z górą 25 lat, dwa pokoje z kuchnią do wynajęcia od 1 stycznia w Zgierz, Nowy Rynek nr. 74, J. Szymański. 11892—2s—1

Różne meble dobrej roboty i także stół duży jadalny, mało używany, tanio do sprzedania Piotrkowska 130 m. 18. 11831—3cs—2

Restaurację II miasto fabrycz- ne, blisko Łodzi, świetny interes dla mówiącego niemieckiem odstąpię na dogodnych warunkach Zawadzka 10 Niemierski. 11910—2s—1

Sklep kolonialny sprzedam. ul. Miłsza 33, z powodu zmiany interesu. 11743—3wc—3

Sklep do sprzedania kolonialno-dystrybucyjny z dwiema wystawami, Widzewska 101. 11889—6*—1

Sklep tylko okazjnie do sprze- dania w dobrym punkcie za fabryką Biedermanna, Franciszkańska nr. 13. 11897—3—1

Sklep kolonialny do sprzedania z powodu wojska. Wiadomość: Lipoowa nr. 44. 11901

Sklep z mieszkaniami do wynajęcia, ul. Rozwadowska 18. 11670—3sp—8

Skład w n M. D. OKOJEWA Dzielna № 11

Zdrowie jest bogactwem i szczęściem!!!

Kto cierpi na żołądek, głowę i ogólne niedomaganie

ten powinien pić Wino żołądkowe № 7, za- twierdzone przez rząd za Nr. 3478. Wino żołądkowe, za- stowane w Ekaterynburskim pułkowym lazarecie przy cho- robach żołądka, wykazało znakomite rezultaty, co stwierdza świadectwo, wydane przez starszego lekarza w 1910 r., jak również w 1911 r. przez starszego lekarza szpitala Czer- wonego Krzyża, gdzie wino było z powodzeniem stosowa- ne. Wina żołądkowe № 7 w żadnych innych składach nie ma jak tylko w składzie win M. D. OKOJEWA, Dzielna № 11. OLIVA do lapek 20 kop funt. KNOTKI bezpłatnie.

Sklep do sprzedania przy fa- bryce. Komorne niedrogie. Wiadomość: Aleksandrowska nr. 47, skład wędlin 11893

Tanio sklep kolonialno-dystry- bucyjny do sprzedania zaraz z powodu wyjazdu, Szkolna 25. 5—2

Tasiemkę do opakowań tanio poleca A. Domański Miłsza nr. 36. 11616—10—8

Uczeń VI-tej klasy szkoły han- dlowej polskiej ze zna- łością łaciny udziela korepek- tycy. Zgłoszenia pod „Uczeń” uprasza się składać w adm „Rozwoju”. 4219—5—5

Zaginiony wyżeł (ceter) czarny z białą pierśią, kołce lap białe. Uprasza się o oddanie takowe- go. Widzewska 145 Biniek. 11835—3—2

Zarząd Resursy Rzemieślniczej w Łodzi zawiadamia, że przy Towarzystwie jest do wydzier- żawienia bufet od 1/14 stycznia 1914 r. reflektanci zechcą skła- dać swe oferty do dnia 25 grudnia r. b. 4255

Z powodu choroby do sprze- dania filja piekarska kilka lat czystująca Mickiewicza 26 Chojny. 11797 2c—2

4 pokoje frontowe, I piętro, do wynajęcia od 8 stycznia 1914 roku. Obejrzeć można: ul. Spa- cerowa nr. 41. 11127—3d—5

4 włości dobrej ziemi, budynki, sad, bieżąca woda i źródła, 7 wioś za Zgierzem (można ar- rządzić rybne stawy) na dodot- nych warunkach do sprzedania. Wiadomość: Radwańska nr. 19, m. 20. 11905

Zagubione dokumenty.

Antoni Ptaszyński zagubił bilet A wojskowy, wydany z powiatu sochaczewskiego. 3—2

Bolesław Szydłowski zagubił B paszport, wydany z gminy Gostków w pow. łęczyckim, gub. kaliskiej. 11890—3—1

Franciszka Sól zagubiła kartę F od paszportu, wydaną z fa- bryki Steinerta. 11888

Ida Bryławska zagubiła pasz- port, wydany z gminy Przysu- cha, pow. opoczyńskiego. 11907—3—1

Jan Kulpiński zagubił paszport, wydany z gm. Poddebice gub. kaliskiej. 5—2

Józef Urbaniak zagubił pasz- port, wyd. z gm. Wierzchy gub. Kaliskiej. 11783—3—3

Jagodziński Paweł zagubił pasz- port, wydany z gminy Pacyna, pow. gostyńskiego. 11750-3-3

Józef Gajewski zagubił kartę J od paszportu, wyd. z fabr. B-ci Zeiberg. 11824—3—3

Zaginiony paszport, na imię Pio- tra Tomasza Bonkowskiego wyd. z gm. Popień pow. Brze- zińskiego gub. Piotrk. 11836-3-2

Zaginiony paszport wydany z gm. Golebie, pow. pultuskiego, gub. warszawskiej, na imię Wa- cława Osieckiego. 3—2

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Koefmana, na imię Maryanny Mokras. 11906

Zaginiona książeczka legityma- cyjna na imię Emilii Miciel- skiej wyd. z mag. m. Łodzi.

Zaginiony paszport, Stanisława Wrońskiego, wyd. z gminy Opinogóra powiatu ciechanow- skiego. 2—2

Zaginiony kwit od paszportu na imię Feliksa Wójtowskiego, wydany z firmy St. Weigt i S-ka.

Zaginiona lista czeladnicza wyd. na imię Karola Bolesława Stępień wyd. przez Zarząd Sto- wozyszenia Starszych Murarzy.

Dr. Jan Cadarski Akuszerya,

choroby chirurgiczne i kobiece przyjmuje do 10 r. i 4—3 po poł ul. Cegielniana 9 m. 4. 3523

Doktor Władysław DUNIN-WASO WICZ

naczelnny lekarz szpitala Anny Maryi, przyjmuje chorych codziennie od 4 do 6-jej. Widzewska 104 za Nawrot 3785

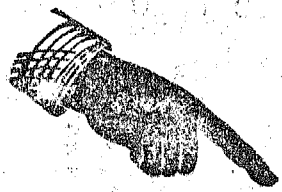
Pracownia Górszów N. KĘDZIERSKIEJ, Piotrkowska № 132

Jan Janiec

Magazyn obuwia i kaloszy petersb w wielkim wyborze. PASTA ARISTOS Sprzedaż hurt. i detaliczna Andrzejka № 24.

WŁ. JANISZEWSKA

Przejazd № 16 (naprzeciw placu „Cyklistów”).

GALANTERYJA

DAMSKA i MĘSKA.

Gustowne
Bluzki
z własnej
pracowni.

Na święta sklep zaopatrzone w różne przedmioty.

Wybór koszul męskich i krawaty. :: Nadeszły ciepłe rzeczy.

TOW. AKC.

WARSZAWSKIE LABORATORYUM CHEMICZNE

poleca Sz. Publiczności 3407

Wyborne
mydła:

TATRZAŃSKIE

FIJOLEK MAZOWIECKI

WRZOS POLSKI.

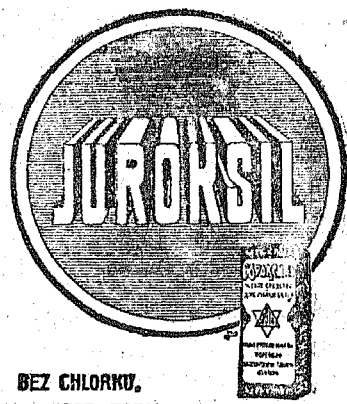
Wysmienitą Wodę Kolońską w fantowych fiaskach (po Rub. 1.50).

WODE KOLONSKA „DLA ZNAWCÓW” butelka po 1 rb.

NOWOŚCI: prześliczne perfumy **BZOWE** w fiakonach po rb. 1.-; po rb. 2.-; po rb. 3.-.

ODONTINE w tubach do czyszczenia zębów—po 20 kop. Sprzedaż w znaczniejszych składach aptecznych.

Sklep własny w Łodzi PIOTRKOWSKA 69.

BEZ CHLORKU,
BEZ SODY,
BEZ MYDŁA
SAM PIERZE BIELIĄCE,
Paczka 20 kop.

Wyłączna reprezentacja na Królestwo Polskie: Leon Bernhardt i Syn w Warszawie. 4528

Uczeń

do biura chemiczno-handlowego ze znajomością języków chrześcijanin potrzebny. Oferty pod „E. G” w adm. Rozwoju. 4512

CUKIERNIA W. JARMICKIEGO

w Łodzi, Średnia 12

długoletniego współpracownika cukierni Al. Roszkowskiego, poleca na nadchodzące święta wyborne ciasta, babki, torty, strucle, pierniki własnego wyrobu, cukry choinkowe oraz deserowe w wielkim wyborze. 4522

SKLEP

kolonialno-dystrybucyjny z pliwem z powodu choroby zaraz do sprzedania bardzo tanio ul. Piotrkowska nr. 255. 4350

Dr. med. Z. GOLL

Choroby skórne i weneryczne ul. Mikołajewska 13.

Godziny przyjęć: od g. 9—13 i od 4 i pół do 7 i pół wiecz., w niedziele i święta od 9 do 12 i pół. Telefon nr. 20-30.

Przejazd № 8. (stary) Telef. 17-14

Dr. FRANCISZEK

KOZIOLKIEWICZ

mieszka obecnie Przejazd № 8, front, 1-e piętro. Przyjmuje od 9^{1/2}—12 i od 6—8 w.

Dr. Leon Wałow

Olszewski

Choroby wewnętrzne, żołądka i kiszek. Ewangelicka 5, przyjmuje do 10 r. i od 4—6 po poł. 3039

Sklep kolonialno-spożywczy

położony w środku miasta, dobrze prosperujący do sprzedania od 1-go stycznia 1914. Władomość w piekarni W-go P. Michla, Nawrot 3. 4294

Buchalteryi

arytm. handl. korespondencyj uczy gruntownie naucz. W. Wodzyński, zatwierdzony przez Władze Naukowe. Wykład w polskim, rosyjskim, niemieckim. Ul. Widzewska 42, m. 3, 1 p. Godziny przyjęć: poniedziałek i czwartek od 6 i pół do 7 i pół wiecz. wtorek i środa od 7 do 8 wiecz.

Dr. Feliks Skusiewicz

Andrzeja 13

Choroby skórne, weneryczne, moczopięciowe.

Przyjmuje: od 9^{1/2} do 11-ej i od 5—8. W niedziele i święta od 9 do 12-ej. Telef. 25—26. 507-r

CENTRALNA KLINIKA chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi, ul. Piotrkowska № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. KONSULTACJA BEZPŁATNIE. WYRWANIE ZĘBA 15 KOP. SZTUCZNY ZĄB 65 KOP. PRZERÓBKA i REPARACJE ZĘBÓW 50 KOP. Przy klinice znajdują się specjalne laboratorjum do wyrobu sztucznych zębów. Przyjmują tylko skończeni lekarze-dentyści.

PRZECZYTAJCIE — NIE MIJAJCIE II

Musztarda w każdym domu potrzebna jest do stołu, więc czy w domu czy w traktynie, barze, knajpcie lub cukierni, dobra więc musztardę bierzcie, bo jest zdrowa, smaczna, wierzcie, a choć się konkurent sroży, że dzisiaj cały świat Boży Musztardę ma uznać raczy, i wielkim wzięciem ją odznaczyl. Fabryka wyrobu tego Miodowa 3, Warszawa K. Kaczorowskię. Musztardy słótków niezliczony lik. Przyjmie w Łodzi przedstawiciel p. A. Chatupnik, Łódź, Drewnowska 60. 4225

NA NADCHODZĄCE ŚWIĘTA POLECA SIĘ

DROZDZE prasowane

CZYSTE, GWARANTOWANEJ DOBROCI.

Sprzedaj detaliczna z dóbr „Pilica” K. Arkuszewskiego we wszystkich sklepach piekarskich, skład zaś i sprzedaż hurtowa w mleczarni dóbr „Paprotnia Walewice” PRZEJAZD № 52. Tel. 27-80. 4052

PIERNIK

wybórny domowego wypieku dostać można Piotrkowska № 84, n. 7, telefon 14-15. 3577

Lekarz - Dentysta

Piotr Włodarski

ul. Piotrkowska 113.

Przyjmuje od 9-ej do 1-ej i od 8-ej do 4-ej i pół. 4114

Dr. A. S. Tenenbaum

Piotrkowska № 145, tel. 24-16. Choroby wewnętrzne, żołądka i kiszek. 3783

Przyjmuje od 8-ej do 9-ej rano i od 5-ej do 7-ej po południu.

Dr. Wacław Bernard

choroby weneryczne, dróg moczowych i skóry. Spacerowa 40 przy Andrzeja (9—1 i 5—8).

Dr. H. Sądkowski

Piotrkowska 120.

Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszek). Codziennie od 10—11 rano i od 4 o 6 po poł. Telef. 23-10. 2553

Dr. S. SZNITTKIND

Średnia 3.

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych, (stosuje 806), kosmetyki lekarskiej. (włosy, twarz, etc). 1117

Dr. med. Zand-Tenenbaumowa

Piotrkowska 145, tel. 24-16. Akuszerka, choroby kobiece i narządów moczowych (cystoskopia i ureteroskopia). Przyjmuje od 8-ej do 8-ej. 3739

Dr. med. W. KOTZIN

powrócił. UL. PIOTRKOWSKA 71 Choroby serca i płuc. Przyjmuje od godz. 10—11 rano i od 4—6 po poł. Na telefon 21—19. 2597

Dr. Alfred Hejman

choroby uszu nosa i gardła Zachodnia 57.

Tel. 33-34 (od 9—10 od 4—6). 2017

4 KONIE

kare są do sprzedania jedno Lando, 2 powozy, jeden cały uprząg, koń z powozem. Władomość ul. Południowa nr. 40 u stróża. 4276

— Egzystująca od lat 22 —

Pracownia haftów i znaczenia bielizny

R. MAZURKIEWICZOWEJ

Przejazd 16 — m. 24.

Paprzeżona oflowna, 2 piętro.

Przyjmuje się uczennice.

Dla znawców.

Stara węgierska słowica. Stare rummy i araki, cze. wone wina, wyprzedaje Bufet 2 klasy, s. a. cya fabryczna. 4300

ŚWIAT

najbardziej rozpowszechniona w Polsce tygodniowa
ilustracja artystyczna i aktualna
pod redakcją
Stefana KRZYWOSZEWSKIEGO
wychodzi w Warszawie rok dziewiąty.

„Świat“ daje co tydzień od 40 do 50 stron tekstu literackiego, pióra najwybitniejszych pisarzy polskich oraz około 60 ilustracji, treści zarówno artystycznej, jak aktualnej.

„PIENIĄDZ”

do której autor „Dziś i jutro” i „Portretu” zasięgnął tematu ze środowiska miliarderów amerykańskich, oraz wielką powieść

„Świat“ w dodatku powieściowym „Romans i Powieść“ drukować będzie w roku 1914-tym nową powieść **Andrzeja Struga**, pod tytułem

Kazimierza Tetmajera p. tyt.

„WOJNA”

osnutą na tle kampanii polsko-rosyjskiej 1830 — 1831 r.

„Świat”

wprowadza do tematu ilustracje wielobarwne, dając tym sposobem swym prenumeratorom w ciągu roku kilkanaście artystycznych reprodukcji malarzy polskich i obcych, stanowiących cenne

Album.

Wszyscy nowoprzybywający od 1-go Stycznia 1914 roku półroczni i roczni prenumeratorzy „Świata“ otrzymają zupełnie bezpłatnie

ALBUM M. WYWIÓRSKIEGO

„Zagrożona dzielnica“

złożone z 8-miu wielobarwnych kartonów umyślnie wykonanych dla „Świata“ a przedstawiających widoki i sceny z Wielkopolski z przedmową ANTONIEGO CHOŁONIEWSKIEGO.

Premia kwartalne „Świata“.

W roku 1914 „ŚWIAT“ wprowadza dla swych prenumeratorów nowość: premia kwartalne. Każdy dotychczasowy prenumerator, odnawiający prenumeratę i każdy nowy prenumerator otrzymywać będzie przy wnoszeniu prenumeraty kwartalnej premium w postaci **Trzech książek**, każda objętości około 12 arkuszy druku. Na książki te złożą się najcenniejsze powieści nowoczesnych autorów, przeważnie polskich, których wartość została już ustalona i uznana. Pierwsze trzymiesięczne premium „ŚWIATA“ za kwartał I-szy roku przyszłego stanowił będzie: Powieść **GABRYELI ZAPOLSKIEJ „Książki i pióro”** i wybór Nowel **A. DYGAŃSKIEGO**. Książkowe te premia dostarczać będziemy w trwałej i ozdobnej oprawie, za zwrot kosztów oprawy, to jest za dopłatą 15 kop. od tomu. Z przesyłką pocztową 20 kop. Każdy prenumerator „ŚWIATA“ może w ten sposób pozyskać oryginalną i wytworną bibliotekę beletrystyczną, której wartość księgarska będzie niewiele niższą od ceny prenumeratorycznej całego „ŚWIATA“.

PRZEDPŁATA „ŚWIATA“ WYNOŚI: W Warszawie: Rocznie rb. 8, półrocznie rb. 4, kwartalnie rb. 2. — Na prowincyi: Rocznie rb. 9, półrocznie rb. 4 kop. 50, kwartalnie rb. 2 kop. 50. — Zagranicą: Kwartalnie rb. 3. Pragnący otrzymać „Dodatki Książkowe“ dopłacają za oprawę po 45 kop. od 3-ch tomów. Z przesyłką pocztową 80 kop. — W Austrii: Kwartalnie 6 koron, półrocznie 12 koron, rocznie 24 koron. — W Galicyi i Austrii za przesyłkę i oprawę „Dodatków Książkowych“ dopłaca się kwartalnie 1 korona 80 halerzy. Cena jednego tomu 60 halerzy. — Adres Redakcyi i Administracyi „Świata“ Warszawa, Zgoda Jr. I. Oddział na Galicyę: Kraków, Dunajewskiego № 1. — Kantory „Świata“: W Łodzi, Biuro dzienników i ogłoszeń „Promień“, ul. Piotrkowska № 81. W Ameryce, T. A. E. Polish Book Importing Co. New-York, 83, second Ave.

Wydawcy: Akcyjne Towarzystwo Wydawnicze „Świat“.

Redaktor odpowiedzialny na Galicyę Antoni Chołoniewski.

TANIE, POZYTECZNE I PRAKTYCZNE PISMO DLA RODZIN POLSKICH.

„Dobra Gospodyni“

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
— WARSZAWA
TAMKA 46.

Cena prenumeraty w Warszawie i na prowincyi: rocznie rb. 4 k. 40, półrocznie rb. 2 kop. 20.

„Dobra Gospodyni“ nie jest pismem specjalnie poświęconem gospodarstwu i sprawom kobiecym, lecz każdy członek rodziny, nie wyłączając młodzieży znajdzie w niej dział, który go zacieka i pociągnie.

„Dobra Gospodyni“ w ciągu roku 1914 (Istnienia XIV) da swoim przedpłacicielom:

52 zeszyty pisma „Dobra Gospodyni“ poświęconego sprawom kobiecym gospodarstwu i hodowl.

52 zeszyty pisma „Nasze Kłasy“ poświęconego literaturze sztuce i t. p.

52 zeszyty pisma „Wędrowki i Przygody“ poświęconego opisom, podróżom i przyrodnicztwu.

52 zeszyty pisma „Mody“ poświęconego modom, robótkom kobiecym i t. p.

Nadto zupełnie bezpłatnie dodawać będziemy jako dodatki miesięczno

Fasony bibułkowe strojów

oraz gry towarzyskie, wzory do robót piłkowych, kalendarz ścienny i t. p.

Nasze niezwykle premium!

Pomiędzy przedpłacicieli, którzy nadesłać opłatę z góry za rok cały (rb. 4 kop. 40) wprost do naszej Administracyi (Tamka 46) i nie później jak do 20 stycznia n. st. 1914 roku, rozdzielimy zupełnie bezpłatnie (przesyłka na nasz koszt) przygotowane już:

100,000 tomów książek

doborowej treści

oraz **KALENDARZ KSIĄŻKOWY** nar. 1914 p. t. „Dobra Gospodyni“

Podział nastąpi w ten sposób, że każdy, wnoszący przedpłatę roczną z góry, otrzyma zupełnie gratis

najmniej 6 dużych książek

Adres Administracyi „Dobra Gospodyni“: Warszawa, Tamka 46.

Praktyczne podarunki

w wielkim wyborze.

Kołnierze i mufki futrzane w wielkim wyborze

Palta pluszowe

z jedwabnego pluszu 32.—, 48.—, 55.—

Palta damskie

z najnowszych materiałów 12.50, 16.50

Schmechel i Rosner

Piotrkowska 100.

Warszawskie Akcyjne Towarzystwo Pożyczkowe na zastaw ruchomości.

I-szy Oddział Łódzki przy ulicy Zachodniej № 31.

II-gi Oddział Łódzki przy ulicy Pasaż Majera № 11.

(LOMBARD AKCYJNY)

zawiadamia, że dnia 10 stycznia 1914 r. (28 grudnia) 1913 r. i dni następnych w miejscowej sali licytacyjnej oddziału I-go przy ulicy Zachodniej Nr. 31 poczynając od godziny 10-ej rano, sprzedawane będą przez publiczną licytację nie prolongowane we właściwym czasie zastawy oddziału I-go i oddziału II-go. Zastawy wymienione składają się z wyrobów złotych i srebrnych, drogich kamieni, pereł, zegarków kieszonkowych, wyrobów platerowanych, z maszyn do szycia, oraz różnych przedmiotów i towarów lokciowych. Z rozpoczęciem licytacji prolongata zastawów na sprzedaż wystawionych przyjmowaną nie będzie, ktoby jednak takowe życzył sobie prolongować nadal, winien to uskutecznić przed rozpoczęciem licytacji.

Do sprzedaży kwalifikują się następujące Nr. Nr. zastawów:

ODDZIAŁ I Zachodnia № 31.

189521	246508	251916	261444	268362	2192	8095	14066	20928	27641	30612	31979	33709	42639	46119	50693
228944	538	252405	468	439	245	142	181	21266	633	784	35038	725	654	603	733
227444	576	420	627	482	354	181	428	287	726	872	139	727	774	684	51003
230579	611	528	713	859	523	205	530	292	773	877	148	783	934	665	053
231841	616	871	837	914	529	581	722	660	845	961	223	803	43025	806	145
232518	617	897	843	269012	536	763	724	890	903	994	246	822	031	874	153
551	658	258002	933	314	603	798	993	891	903	31039	290	832	093	982	823
835	681	003	945	388	619	820	994	907	917	113	369	853	133	47103	413
233370	694	202	262097	534	625	821	15117	954	942	115	471	839	213	143	447
453	710	345	165	563	672	858	123	962	23017	162	502	919	323	287	439
647	732	457	180	723	678	894	134	22016	161	183	519	936	326	476	529
912	761	470	188	896	690	955	337	032	184	374	614	939	842	493	545
973	764	877	249	907	703	956	452	137	241	446	645	39019	404	563	661
234582	766	951	288	270013	847	961	531	150	251	522	743	021	427	648	770
235297	776	254088	310	102	3031	969	874	192	291	893	759	031	611	673	785
579	812	336	345	115	065	9117	962	225	323	924	810	237	711	783	827
609	820	347	687	298	299	395	16079	262	329	936	810	255	715	804	877
785	825	393	712	440	566	588	082	880	366	949	827	290	753	805	897
823	831	449	713	645	596	599	091	983	367	950	978	302	904	927	930
892	858	462	750	863	692	604	094	23437	363	32030	997	326	979	48042	942
894	859	509	263223	967	776	633	394	925	409	053	36025	336	44006	044	909
914	860	645	388	991	850	636	495	944	410	063	051	539	029	060	52043
236752	873	681	400	992	874	632	646	24024	411	066	039	640	032	143	043
860	874	632	642	271032	4095	864	662	056	436	111	307	653	075	173	046
237258	880	704	663	042	036	834	896	153	445	122	303	735	229	211	050
632	907	743	720	054	110	960	943	576	461	162	315	830	316	256	094
685	102	747	819	031	115	972	17024	615	462	136	433	366	377	317	123
701	168	814	994	147	147	973	034	616	305	194	431	877	463	329	123
822	205	255032	264148	156	282	987	047	753	545	216	500	893	467	375	226
926	336	045	473	160	318	10003	226	810	572	223	602	803	473	391	362
967	372	244	642	182	326	097	239	816	578	321	612	942	477	420	377
238222	491	326	701	293	424	093	620	968	579	380	646	934	486	459	423
385	630	518	877	296	633	099	654	25086	580	522	707	996	526	493	433
452	642	544	265181	653	765	155	697	145	603	533	963	40039	556	529	450
817	945	551	323	734	897	192	706	251	606	565	981	060	561	614	532
239136	247199	606	413	750	953	194	18045	343	633	733	37035	193	590	631	571
332	441	888	445	751	965	653	161	349	710	833	115	277	625	706	532
601	672	993	453	752	972	654	223	331	716	840	149	423	652	852	615
240154	874	256084	499	753	5043	899	309	655	728	900	213	433	699	940	633
195	962	272	604	754	098	11003	317	794	751	33101	223	526	702	978	634
373	248132	281	793	905	099	145	332	821	773	173	273	647	837	49004	634
430	187	864	813	923	109	163	430	875	323	209	234	621	853	051	801
509	187	402	836	950	269	200	533	833	959	247	317	669	867	035	863
965	248	507	870	1036	275	570	571	919	961	279	344	778	910	136	940
241102	406	690	266048	074	435	537	677	933	963	318	334	730	923	223	935
325	465	257146	052	147	579	627	723	987	978	462	414	841	45010	289	53090
501	629	307	115	161	645	752	729	930	29013	477	415	973	012	312	155
242147	249399	457	139	190	695	753	795	933	040	594	572	41074	046	323	229
392	439	463	439	361	797	919	806	26010	154	653	573	037	032	374	231
439	538	502	536	403	819	975	841	054	156	693	630	219	113	334	233
943	763	749	737	439	832	991	913	063	167	735	726	227	140	446	233
243321	951	794	843	455	896	12018	19024	132	196	877	727	344	141	476	312
514	993	840	943	488	6255	026	064	132	461	890	731	300	142	526	363
617	250266	258111	267001	499	393	193	156	246	476	891	736	463	231	632	419
618	844	114	051	510	459	373	157	250	523	904	762	563	377	663	431
636	408	169	069	512	524	434	213	363	535	907	773	574	379	713	492
702	439	609	219	520	868	433	221	756	561	915	924	595	330	731	502
832	440	961	242	521	7032	431	403	851	799	940	932	622	457	890	515
244077	473	259079	258	536	141	722	479	879	805	34024	963	705	495	980	534
224	492	035	290	537	142	736	434	904	815	114	33039	837	526	50030	557
751	698	036	567	564	244	381	501	931	852	253	047	900	527	111	691
854	876	130	573	539	397	923	504	27019	867	271	093	916	336	162	626
855	251018	386	609	570	565	977	505	174	863	293	133	42076	637	179	527
856	027	901	630	627	655	13231	506	179	890	429	191	172	711	207	711
950	078	260133	644	663	715	262	520	196	30000	473	243	201	735	223	743
245016	200	190	725	635	731	290	20226	213	001	495	230	239	811	313	733
026	366	512	316	732	806	399	409	407	066	560	313	321	313	327	373
161	503	624	907	807	893	453	550	449	104	593	363	337	334	330	336
173	656	953	933	813	914	541	724	574	160	747	334	356	976	507	914
178	719	261394	263066	2062	919	531	766	594	336	779	405	335	48053	570	915
411	790	419	272	160	969	701	330	622	499	850	516	416	229	653	939
439	847	425	321	173	3073	337	927	640	552	907	540	525	327	692	953

(Dalszy ciąg na str. 12).

54088	55195	56899	59420	62081	65503	74494	75572	76402	77235	77799	78842	78958	79461	79933	80593
063	196	928	489	105	524	515	582	405	237	800	858	955	466	944	616
077	201	57004	654	138	547	516	596	406	242	806	358	956	467	945	627
085	210	085	722	181	601	536	607	411	244	815	364	957	471	962	631
128	218	086	745	205	612	551	608	418	248	816	370	959	482	966	652
130	227	135	780	215	615	559	614	437	268	832	378	969	483	988	655
159	233	275	781	301	634	569	628	445	303	835	390	972	486	991	661
171	241	298	782	309	689	571	647	447	306	845	475	985	493	992	688
179	252	338	789	317	701	623	651	453	313	853	498	79005	499	80031	670
183	254	351	794	329	721	637	662	454	322	853	502	006	503	044	674
206	260	405	857	415	741	646	663	460	326	863	594	016	514	065	685
243	261	420	891	432	790	650	679	461	343	864	506	017	516	098	693
263	262	425	931	562	814	655	686	466	389	866	510	021	520	099	695
303	263	523	942	565	869	656	689	467	392	875	515	036	526	103	637
310	264	569	948	592	904	669	700	471	393	879	516	037	528	106	714
311	272	570	963	593	931	679	703	484	395	882	530	048	529	107	719
325	283	610	995	647	945	687	704	485	423	888	549	063	536	120	728
327	292	637	60009	831	954	688	716	489	429	894	550	070	550	125	736
336	293	670	015	832	957	692	726	495	430	898	559	076	554	155	737
335	321	710	048	896	991	709	727	502	434	902	573	092	562	182	742
462	353	779	097	984	66004	726	329	520	436	906	580	106	565	199	744
463	366	790	156	988	005	740	733	521	438	910	584	120	569	206	748
497	381	839	175	63156	032	756	747	546	440	915	597	121	579	220	751
498	387	841	244	168	049	764	748	567	456	917	599	126	583	225	757
541	388	845	263	198	310	765	749	576	459	922	600	135	584	229	764
562	405	853	302	285	350	797	752	595	467	935	612	154	585	230	773
597	414	891	311	333	452	774	754	608	474	943	614	155	590	233	776
604	430	903	369	388	550	790	772	611	498	944	617	157	592	245	777
608	435	940	371	393	598	861	779	620	499	956	623	159	616	246	797
630	447	957	395	432	618	872	800	653	505	971	631	160	620	250	804
663	510	966	440	439	810	875	805	655	509	973	633	181	630	251	815
686	514	58037	484	464	859	911	814	665	523	980	635	182	631	252	818
733	521	052	526	431	947	917	816	670	534	982	643	186	633	255	835
737	553	078	574	500	67026	925	823	675	535	991	643	193	641	257	840
738	586	171	597	643	493	973	831	694	541	994	654	193	656	266	843
739	594	187	599	649	594	975	843	700	546	996	680	202	662	279	849
740	618	183	703	723	605	979	849	701	552	997	689	217	663	283	854
741	635	292	716	740	657	75003	852	752	569	993	612	218	669	293	856
746	653	300	742	774	68173	024	863	790	570	999	710	224	670	302	859
761	701	332	750	823	355	054	864	822	578	78022	735	226	671	311	872
762	766	338	777	863	408	070	884	823	594	025	755	237	673	313	874
770	794	360	800	871	485	079	889	829	602	031	761	233	691	329	883
775	800	378	841	883	536	039	900	835	622	035	764	240	701	337	895
783	816	414	889	908	691	109	933	863	623	041	769	246	702	339	897
817	820	492	892	979	720	132	940	867	634	045	776	248	703	342	899
829	843	494	896	64011	895	151	979	876	635	043	776	252	709	344	902
844	890	500	935	014	999	157	988	881	644	957	782	256	716	351	916
864	945	515	952	030	69023	160	997	894	647	065	784	265	720	353	917
892	991	605	979	058	046	231	76023	895	648	071	785	269	734	356	926
911	992	606	61023	081	079	233	035	897	652	075	787	271	743	358	923
912	56007	684	033	204	124	239	062	906	661	034	799	275	744	365	930
913	034	739	059	362	153	255	079	903	663	092	801	281	747	363	935
924	065	742	067	364	163	260	090	920	666	095	805	285	751	392	947
935	076	758	133	368	276	263	093	933	668	100	813	290	755	393	952
937	078	760	139	389	284	265	111	940	669	102	818	295	756	405	953
952	138	762	177	436	336	277	140	946	671	104	823	320	757	413	954
978	161	786	222	459	361	304	141	953	675	106	824	323	761	419	980
979	167	869	229	464	621	310	142	962	678	130	825	326	762	426	984
55001	190	887	286	474	670	328	143	988	688	136	837	336	766	437	986
015	218	897	400	491	703	330	150	993	691	147	841	341	769	453	997
016	257	903	403	575	713	334	157	997	701	148	848	348	766	457	81006
046	262	907	423	599	743	338	158	77013	712	151	853	350	783	465	031
061	268	915	423	644	945	342	175	019	720	152	859	351	787	466	037
070	323	942	520	646	955	347	184	022	722	166	879	355	789	482	045
074	324	950	523	700	703	349	187	026	727	180	880	356	794	493	063
079	326	991	662	775	712	396	194	029	737	183	888	361	801	511	064
080	349	59021	703	776	203	401	204	030	738	196	890	370	825	512	065
087	376	041	744	790	994	417	208	064	741	198	891	374	829	513	066
094	421	060	803	803	72628	421	212	070	746	199	897	379	830	515	069
124	452	111	825	836	73193	426	221	105	750	200	899	389	843	513	122
125	461	117	839	837	278	428	223	122	756	207	902	390	844	522	124
126	497	143	840	872	817	446	239	130	760	210	912	404	853	526	127
128	498	144	902	916	74388	450	246	132	770	216	914	408	854	534	129
134	525	155	906	998	387	451	260	134	772	217	917	410	856	536	141
135	539	226	951	65002	390	453	264	141	774	229	918	412	867	537	132
154	691	230	986	116	393	494	269	173	778	267	919	413	873	539	138
156	720	264	991	132	400	495	363	181	787	271	920	424	884	546	
157	721	271	62011	139	405	501	364	193	789	282	922	445	885	555	
177	722	359	028	234	408	506	374	201	790	284	923	443	893	557	
178	727	360	052	305	447	509	376	203	792	286	931	451	898	562	
179	807	377	053	316	458	515	377	213	793	311	932	452	923	571	
180	846	391	073	344	466	525	378	221	795	318	939	454	927	577	
185	894	404	080	423	474	536	381	234	797	335	952	459	931	579	

ODDZIAŁ II Pasaż Meyera № II.

100840	144970	145899	143183	152178	153684	154584	155630	156464	156954	159334	161513	163285	165179	165971	166841
841	145064	147059	184	217	950	671	652	568	157258	622	688	731	192	993	935
133188	065	165	185	436	154089	698	635	594	772	160008	739	770	388	994	953
140035	073	539	520	651	197	993	706	852	916	010	162460	164082	499	166136	989
131	074	609	652	153254	328	153363	736	897	158136	045	163080	302	573	241	167027
142187	161	148007	149645	386	343	527	852	898	362	079	200	428	812	257	106
676	228	094	151139	438	432	534	940	925	801	134	233	842	898	651	130
144742</															

167159	176580	181888	188206	195804	197751	203042	206764	208956	211812	215928	220062	221218	221855	222486	228222
167	548	971	248	868	777	256	770	209024	830	941	074	219	856	488	236
417	661	182105	274	894	803	802	811	044	956	991	093	226	857	472	237
497	679	177	356	420	860	817	827	051	861	216055	100	244	870	479	238
599	680	242	646	448	918	818	881	172	862	183	107	270	871	483	239
600	820	243	746	449	954	838	848	195	956	309	140	281	891	489	250
626	177183	299	777	450	998	423	858	212	982	623	153	317	896	492	251
651	214	304	803	451	198028	559	896	284	212018	931	168	321	898	494	253
678	361	335	815	452	066	818	897	237	019	217041	255	322	928	500	260
932	497	842	874	468	136	843	902	279	153	722	264	341	929	502	265
168068	580	404	911	469	268	863	920	295	282	793	267	345	931	515	271
081	668	839	949	470	414	204006	984	332	291	865	272	356	947	517	291
162	762	944	189058	471	498	009	207046	403	326	975	273	360	949	520	308
399	178077	945	188	472	503	019	054	407	331	218067	275	369	951	521	316
500	099	183084	272	473	568	031	094	434	343	113	307	370	956	522	337
503	100	219	295	474	568	034	099	448	382	407	324	377	959	568	341
527	123	230	338	504	602	159	114	491	368	438	391	391	961	569	344
646	153	290	552	508	619	241	144	512	386	532	396	392	962	574	345
697	214	305	628	514	627	311	247	513	445	545	445	405	968	575	346
958	825	878	693	526	724	374	289	559	470	588	464	407	977	583	349
969	330	460	744	563	744	434	298	654	594	219033	467	408	994	588	351
978	331	497	751	564	819	587	335	661	661	077	489	413	997	600	361
983	430	532	897	569	850	659	407	681	712	181	478	419	222000	606	368
169135	484	629	982	581	858	703	423	684	756	194	493	434	005	636	381
228	495	670	190051	584	925	743	425	778	792	233	503	444	007	645	383
304	544	742	114	593	976	812	463	792	841	283	513	445	017	666	402
480	620	788	127	670	199103	834	557	802	880	312	526	453	025	669	408
502	621	861	128	747	203	854	638	902	894	324	527	459	027	695	411
745	660	184008	272	790	316	982	649	921	909	336	545	473	029	698	412
776	832	010	557	793	374	205064	707	925	978	371	559	477	037	710	424
863	925	060	560	816	395	128	725	954	988	373	574	479	047	740	430
880	179079	106	740	877	396	191	757	963	213003	385	576	481	060	748	434
928	131	200	191023	878	425	297	764	983	019	393	583	434	061	749	446
929	228	263	052	993	857	865	800	210016	031	401	606	494	064	757	447
930	285	449	138	016	963	418	806	016	047	423	611	500	069	762	467
170092	311	565	169	059	973	466	818	043	116	428	625	504	078	764	469
300	388	683	699	136	200022	509	820	081	137	437	634	509	080	766	470
390	389	699	757	153	064	523	880	095	141	482	653	519	081	763	473
444	393	759	832	185	165	552	836	182	181	496	659	527	096	791	480
608	455	815	915	226	202	586	844	184	226	522	660	537	098	769	482
746	514	822	192127	234	214	613	843	213	237	523	666	545	099	823	483
853	620	963	293	250	318	623	849	215	290	526	691	546	106	839	504
937	745	185068	442	280	351	712	852	229	296	532	709	555	133	874	506
990	908	067	491	345	356	713	856	233	322	542	763	559	134	880	508
171251	924	202	575	380	530	719	907	289	341	563	765	564	136	891	509
460	948	403	655	701	531	763	903	281	349	597	776	573	142	893	511
597	180013	601	695	736	553	765	909	360	353	602	807	533	159	914	531
703	214	632	699	765	530	778	912	387	391	604	866	599	195	919	537
903	229	697	702	768	702	787	975	437	439	611	881	602	171	922	541
920	261	716	731	821	775	801	976	514	495	617	885	606	177	923	553
172019	292	843	756	866	837	855	977	608	630	621	839	633	178	933	569
255	293	879	890	906	876	888	978	735	637	639	896	639	197	940	571
335	322	880	995	908	892	903	208012	735	641	643	900	641	200	972	576
426	323	915	193201	909	907	206056	013	743	656	654	905	651	203	973	596
550	387	186147	213	953	995	096	047	776	661	693	926	653	209	976	611
556	390	316	322	973	201015	117	057	785	692	695	927	656	210	979	612
764	407	853	333	196014	052	143	088	805	695	733	928	658	223	981	632
781	410	860	337	161	204	165	145	814	724	735	937	667	226	933	634
836	440	373	392	165	520	180	156	828	732	741	944	669	228	223000	637
872	460	379	400	200	543	181	167	841	813	745	961	671	229	003	638
923	463	439	409	243	603	207	313	867	822	748	966	676	230	021	643
961	470	546	477	253	740	225	362	880	823	750	932	633	237	043	643
173014	497	729	482	313	857	223	403	933	879	767	939	639	233	047	656
029	524	822	502	450	872	231	409	211091	956	774	995	694	264	065	657
169	536	863	590	509	875	275	441	172	214002	777	221005	724	269	067	674
177	612	898	591	525	202054	239	479	175	048	789	011	732	270	076	681
516	615	916	616	523	088	313	513	205	157	790	013	733	290	088	683
547	774	187177	643	543	160	324	550	267	209	797	032	734	316	092	694
772	797	191	693	622	245	327	568	272	246	803	050	740	327	093	709
174053	834	199	699	634	263	361	531	280	296	847	051	744	334	096	731
175	908	202	701	644	308	373	597	307	543	864	064	747	335	107	747
371	941	225	711	702	311	409	610	359	552	905	109	752	341	103	752
434	956	232	781	727	313	417	611	334	742	903	116	754	355	110	757
491	992	239	790	749	365	447	656	394	763	925	123	761	353	113	759
546	181007	253	823	853	415	451	687	422	950	923	133	765	361	114	
801	021	370	826	831	424	439	675	519	215150	929	147	770	362	133	
839	167	425	958	197142	434	493	699	550	153	930	150	782	365	139	
867	487	439	194066	269	516	514	703	559	286	977	151	785	339	147	
935	559	447	150	272	536	550	707	572	283	932	170	793	392	172	
175165	593	697	154	274	644	655	773	623	346	220005	132	793	396	193	
216	666	837	187	613	767	666	788	665	359	007	133	810	393	194	
318	685	952	203	633	735	724	811	702	429	022	134	815	405	205	
336	709	188071	220	671	841	735	871	740	473	027	133	837	409	206	
781	763	075	230	739	912	733	880	794	576	029	202	840	412	209	
782	816	194	273	740	917	743	881	795	709	030	205	846	422	212	
959	856	199	303	749	203039	757	926	805	337	050	215	843	434	213	

Zakład szewski
W. Górskiego
 ULICA MIKOŁAJEWSKA № 32.

Dr. Roman Gloger
 akuszer.
 mieszka obecnie Nowy-Rynek 5.
 Godziny przyjęć: 8—11 rano, 5—7
 po poł. Telef. 34-97.

Dr. BOGUSZAWSKI
 b. ordynator szpitala św. Ducha
 w Warszawie. **Choroby ko-**
biece. Godziny przyjęć od 4—6.
 4120 2767

Dr. H. RUEGER
 Nawrot № 1.
 Choroby wewnętrzne. Od godz.
 4—6 po poł. 2355

NA GWIAZDKĘ

najlepszy podarek

PATEFON

który gra bez igiel, głośno i nadzwyczaj wyraźnie, dostać można na dobrych warunkach na raty

W specjalnym składzie Patefonów

Łódź, Piotrkowska № 118, telef. 19-09.

! i wybór płyt świątecznych (kalendarz) jako też aparatów z tubami i bez tub.

Każdy oryginalny PATEFON opatrzony marką fabryczną. Tamże są do nabycia najtańsze i najlepsze maszyny do pisania „IDEAL”. Reparaacje wszelkie najtaniej i najakuratniej. Cenniki i repertuary bezpłatnie.

4123

Poleca na nadchodzące święta

w niebywałym wyborze z dawnych zakupów

WINA, koniaki, likiery, rumy zagraniczne i krajowe.

WÓDKI Ryskie Wolfzmidta, Sztokmanskofskie, Rektyfikacyi Warszawsk., Sznajdra i Jankowskiego.

PORTER Angielski w 1/4 1/2 3/4

MIODY staropolskie na czas przedświąteczny, na spirytualiach ustępuje 10%.

Sprzedaż hurtowa i detaliczna.

Import bezpośredni.

Rok założenia 1893.

JOZEF WOLSKI Piotrkowska Nr. 3 telef. 11-53.
Firma egz. od 1893 filii obecnie nie posiadamy.

Bakalie

Owoce świeże i suszone.

Orzechy

PIERNIKI firm: Wróblewskiego

G. Weeseo, Złotego Ula i kaliskie.

KAWIOR Astrachański Cesarski.

RYBY wędzone, co 3-ci dzień nadchodzą świeże. Wielki asortyment towarów kolonialnych i delikatesów po cenach niskich, stałych. 4207

UWAGA! dla koneserów koniak firmy Boulestin z roku 1900, 1865, 1842 i 1810 r., towar bez konkurencji. Import towarów bezpośredni.

Stanisław Jaworski

dawniej

M. Sprzączkowski (Orłów)

Handel WIN

i towarów kolonialnych

egzystujący od 1879 r.

ul. Piotrkowska 54 (róg Dzielnej). Tel. 5-29.

POLECA: 4209

Wielki wybór **pierników**

krajowych i zagranicznych oraz znane ze swej dobroci

bakalie.

RYBY

żywe, na nadchodzące święta poleca mleczarnia dóbr

Paprotnia i Walewice W. Szantyra

Przejazd 52, telefon 27-30.

Zamówienia przyjmują się do soboty dn. 20 b. m. 4290

NA GWIAZDKĘ!

do nabycia we wszystkich księgarniach łódzkich.

Br. Ostrowska. Córka Wodnicy z ilustracjami 12-letnie córki autorki Haliny Rb. 2.40

A. Pinon. Dar Grenadyerów. Opowiadanie dla młodzieży 1.-

Album Królów Polskich Rb. 10, przez grudzień 8.-

i w Księgarni W. JAKOWICZEGO

4121 Warszawa, BRACKA № 10, telef 141-90.

Na żądanie katalogi ogólne wydawnictw gwiazdkowych.

Teraz ulica NAWROT № 11

Florida

KWIATY I LIŚCIE SZTUCZNE

przeniesiona obecnie

na ulicę NAWROT № 11

Poleca piękne i odpowiednie podarki na gwiazdkę!

Najstarsza specjalna pracownia w miejscu.

Teraz ulica NAWROT № 11

Wyprzedaż Gwiazdkowa!

Z powodu nadchodzących Świąt polecam Sz. P. mój bogato zaopatrzonej

Skład Materiałów Manufakturowych

Barchany, wełny, półwełny ze sztuki po cenach nader niskich! Resztki na bluzki i sukienki w nadzwyczaj wielkim wyborze.

O. BAUMOWA

Wólczńska 95, I piętro.

Choroby weneryczne skórne i moczopłciowe

Dr. Stanisław PiekarSKI

PIOTRKOWSKA № 115.

Przyjm.: od 9—10 rano i od 5—8 wiecz., kobiety od 4—5. 1351—r.

Dr. W. Dutkiewicz

Choroby weneryczne, skórne i dróg moczowych, Ch Ulica Nawrot № 1, róg Piotrkowskiej.

9—12 i 5—8, panie 4—5.

Wyprzedaż Gwiazdkowa!

Wyprzedaż Gwiazdkowa!

4184

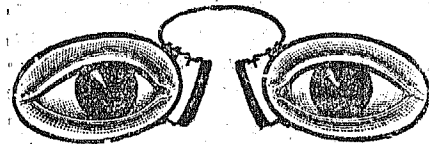

Zakład Optyczno-Chirurgiczny z działami:
fizycznym, chemicznym, fotograficznym, elektrotechnicznym i ortopedycznym

KAZIMIERZA ROSZAKA

(dawniej St. Lewiński).

NAJPIĘKNIEJSZE UPOMINKI GWIAZDKOWE!

w wielkim wyborze stanowią: Lornetki najnowszych fasonów od 4 rb. 50 kop., do 150 rb. sztuka, binokle i okulary złote, double, oksydowane, lorgnons, barometry, cyrkle Gerlacha, maszyny elektryczne, brzytwy i maszyny do golenia, latarnie magiczne, kinematografy, termometry, szczyrki i kompas etc.

Duży wybór: narzędzi chirurgicznych, środków opatrunkowych, naczyń szklanych lekarskich i chemicznych, pasów rękawowych, bind damskich, in halatorów, irygatorów, pończoch, oraz wiele innych wyrobów gumowych. **Wyłączna sprzedaż na Łódź, Zgierz i Pabianice** mikroskopów, przyrządów do badań krwi, aparatów polaryzacyjnych, mikrotomów i aparatów projekcyjnych znanej fab. E. Reicherta z Wiednia. **Reparacja wszelkich manometrów koflowych i parowozowych, instalacja dzwonków elektrycznych, telefonów, piorunochronów, oraz ich konserwacja. Ważne dla aptek i składów aptecznych. Wagi i ciężarki apteczne stempiowane. Ceny konkurencyjne. 3991**

Dla dzieci, matek, rekonwalescentów, osób nerwowych i starców. FOSMOZA zapewnia prawidłowy rozwój krwi, kości i mięśni. Niezbędny pokarm dla dzieci w okresie ząbkowania i rośnięcia.

Liczne opinie pp. Lekarzy, Ordynatorów szpitali dołącza się do każdego pudełka. Dostać można wszędzie. **Cena pudełka 1 rb.**

8803

Łódzkie Rzemieślnico-Przemysłowe Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe
Piotrkowska 271.

przyjmuje członków i wydaje pożyczki, od których pobiera 6 proc. Przyjmuje wkłady oszczędnościowe, od których płaci od 4—8 proc. a także przyjmuje wkłady warunkowe od 12 kop. tygodniowo. Towarzystwo daje do domów kasety dla zbierania drobnych oszczędności. Kasa czynna codziennie, oprócz świąt i niedziel: rano od 10—1 i od 6—8 wiecz. 2907

Skład wędlin
J. KIJAKA

Widzewska nr. 127, tel. 27-02.

Filia: Piotrkowska 71, tel. 30-17.

Przy filii salon dla śniadań i kolacji.

UWAGA: Prócz tych sklepów żadnych innych nie posiadam.

SKLEP POLSKI W ŁODZI

Białe towary łokciowe — Flanelki — Barochany — Batysty — Koronki — Hafty — Pończochy — Trykotaż — Firanki — Fartuchy.

Fantazyo do kapeluszy damskich nagr. złotym medalem na wystawie oraz ozdobne kwiaty sztuczne z piór „Królestwo Mody” w Warszawie.

Poleca **HELENA PAWŁOWICZOWA** 27 UL. MIKOŁAJEWSKA 27 pierwsze piętro od frontu. **CENY NIZKIE. 8804 SPRZEDAŻ DETALICZNA.**

ZAWIADOMIENIE!

Z dniem 11 b. m. otwarty został przy ulicy Mikołajewskiej № 2 (róg Dzielnej)

Sklep p. f. „GALANTERYA”
właśc. Józef Zgierski

poleca: duży wybór bielizny męskiej, krawatów, różnej galanterii oraz zabawek dziecięcych. Towary wyborowe i ceny przystępne. 4250

Magazy kapeluszy p. f. „Le Nouveau Monde”, Piotrkowska 26. W wigilię Bożego Narodzenia, magazyn będzie otwarty do 5-ej po południu. **C. Kalinowskiej**
W pierwsze i drugie święto zamknięty. 4282

Hurtowa i detaliczna sprzedaż masła śmietankowego, solonego i syberyjskiego, sera, miodu, grzybów, jaj, w wyborowych gatunkach.

MLECZARNIA „JANKÓW”, Spacerowa 41
w podwórzu, drugie wejście od Wólczańskiej № 56. Jedyne źródło taniego kupna. 4608

D' Mittelstaedt
Mikołajewska 67.

Przyjm.: od 8—9 i pół rano i 5—6 pół, po poł. w niedzielę i święta: tylko rano od 8—10

Bluzki

Zamiast 3 rb. 1 rb. 55 kop 500 odpaśowanych bluzek, czwsto wełnianych z jedwabnymi paszczkami, w różnych kolorach i pięknych deseniach sprzedaje się hurtowo i pojedynczo po rb. 1 kop. 55 za sztukę. Adres: Sawałska nr. 5 m. 2 front przy ul. Zarzewskiej Tramw. nr. 4. 428

NA GWIAZDKĘ!

Wielki wybór Praktycznych Podarków srebrnych 84° i platerowanych na Białym Metalu

POLECA

MAGAZYN FABRYCZNY

Józef Fraget

Łódź, ul. Piotrkowska 69. Telef. 24-52. 4153

Jan Styczyński

Łódź ulica Piotrkowska № 131. Tel. 14—05.

Handel Win i Towarów Kolonialnych

Na nadchodzące święta poleca:

Pierniki firm — Kaliskie, Mystkowskiego, Marszla, Warszawskie, Wróblewskiego, Aleksandrowicza, Złotego Uła oraz Toruńskie Wessego.

Wina Krymskie, Kaukaskie, Węgierskie oraz francuskie, białe, czerwone, Koniaki, Likiery krajowe i zagraniczne renomowanych firm.

awior Astrachański, Amirski, Konserwy rybne, oraz bakalie mieszane. 4169

Walenty Kopczyński

Pierwsza Łódzka Piekarnia Mechaniczna 2987

Łódź, ulica Juliusza № 14. — Telefon 10-80.

Polecamy na nadchodzące święta znane ze swej dobroci ciasta

codziennie świeże bułki i chleb o 4-ej po południu we wszystkich filiach:

Piotrkowska: 76, 112, 144, 200, 278.

Cegielniana: 2, 53.

Zawadzka 14.

Południowa 24.

Widzewska: 152, 48 (Palast Hotel).

Zgierska 13.

Mikołajewska 27.

Mikołajewska 52.

Konstantynowska 8.

Długa 11 róg Konstantynowskiej.

Główny sklep Juliusza 14.

Główny sklep Juliusza 14.

Główny sklep Juliusza 14.

WINAod 35 kop. do
15 rb. za bat.**PIERNIKI**

z rabatem

15%**Bakalie**od 25 kop. za
funt wyborowe
codz. świeże.**K. WOLSKI****Konstantynowska № 8**

(róg Zachodniej).

19-87 TELEFONU 19-87**Likiery**
Koniaki
Rumy
Wódki
krajowe
i zagraniczne.**OWOCE**świeże i suszo-
ne.
Towary kolo-
nialne i delika-
tesy.**MIDY** staro-
polskie. Porter
angielski. Piwo
Stryckie, war-
szawskie
i miejscowe.**Uwaga!!!**Od Win i spirytualii do
świąt **10%** wyłączając
Szampańskie i Udzielne.

FILII NIE POSIADAM.

**Kawior Astra-
chański i Amur-
ski. Oliwa Ni-
cejska. Ryby
wędzone i ma-
rynaty.****SZOFER**mechanik, który ukończył szkołę
szoferów w Petersburgu z prawem
jazdy, poszukuje odpowiedniej
posady. Łaskawe oferty
„Rozwój” pod „Szofer”. 4288**Młody, 3742**
energicznyi uzdolniony biuralista z fa-
413) **dnym charakterem pisma,**
obeznany z rachunkowa-
ścią handlową, poszukuje
zaraz odpowiedniego zajęcia na
stałe lub na godziny. Wymaga-
nia bardzo skromne. Oferty w
Adm. Rozwoju sub „Pracowity”.**RYBY**żywe i śnięte poleca
mleczarnia 4292
GIEMZÓW ul. Andrzeja
№ 11.**Dr. Jelnicki****Choroby weneryczne, oku-
ry i dróg moczowych**
ul. Andrzeja № 7 tel. 1-70.
Przyjmuje: 9—12 i 5—8, na-
nie 4—5. 1182**Choroby uszu, gardła i nosa****Dr. B. CZAPLICKI**ordynator szpitala Anny-Maryi
Piotrkowska 123. Tel. 52-35
Przyjmuje od g. 11—12 rano i od
5—6^{1/2} p. p. w niedziele i święta
od 10—11 rano. 5147**Dr. med. Bolesław Kozłowski**PIOTRKOWSKA 56, tel. 52-62
choroby uszu, nosa, gardła
i chirurgiczne 1649
przyjmuje do 11 r. i od 4—7 popoł.**SKŁAD PORCELANY**
Fabryczny
Lódź, ulica Piotrkowska
№ 31
TELEFONU
11-80.**Ć
M
I
L
Ó
W**POLECA w WIELKIM WYBORZE
WYKWINTNE I PRAKTYCZNE**Podarunki
na Gwiazdkę.**

Ceny stałe—fabryczne.

UWAGA! W niedzielę dnia 14
i 21 b. m. magazyn otwar-
ty od godziny 2-ej.**Ć M I E L Ó W**Porcelanowe Serwisy
stołowe na 6 i 12 osób.Garnitury do kawy
i herbaty.Garnitury do owoców
i t. p.

4105

Szkło stołowe i krysz-
tały.Garnitury na umywal-
nie.Figury, akwarya, wa-
zony, żardiniery.Oryginalne wyroby ja-
pońskie „MIKADO”.

Dom Agenturowo-Handlowy

Edmund Bogdański, Łódź

ul. Dzielna № 30, Telefonu № 1126.

ODDZIAŁ w BĘDZINIE, ul. Sławiańska Nr. 40. Hurtowe Składy: towarów kolonial-
nych, cukierniczych, konserw rybnych i wa-
rzywnych, serów, grzybów, powideł i t. p.**Pierniki Kaliskie**

5891

K. Mystkowskiego.**Skład Materiałów Piśmiennych****MARYI STRZELECKIEJ****Zielona № 15, telefon 23-53.**poleca na gwiazdkę wielki wybór gier, albumów, teczek, notesów
i wiele innych przedmiotów stosownych na podarki. 4005

Jedno z tutejszych Towarzystw Akcyjnych potrzebuje

doświadczzonego buchaltera. Wynagrodzenie początkowo 150 rb. miesięcznie. Posada do
objęcia zaraz. Oferty we wszystkich trzech językach krajowych
uprasza się składać pod „F. I. 6” w adm. „Rozwoju”. 4283